

MAGYAR LAPOK

3 le

Taxa postală plătită în nume aprobării Dir. Gen. PTT R

HUNGARIA

BUDAPEST

VII., Erzsébet-körút 9-11.

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 209 (1651) szám * Péntek, 1937 október 15

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

Péntekre ismét összehívják a londoni semlegességi bizottságot

Az angol és francia kormány engedményt tett az olasz álláspontnak

Londonból jelentik: György király szerdán hosszabb magánkijelentésen fogadta Chamberlain miniszterelnököt a Buckingham palotában.

A szerdai minisztertanácsban Eden ismertette a kormány tagjaival a francia kormány nézeteit, amelyeket Corbin francia nagykövet vele kedden közölt. A minisztertanács — a „Press Association” szerint — alaposan mérlegelte ezeket a nézeteket és ennek alapján tágabbkeretű megegyezés jött létre a francia és angol kormány között a következő két pont tekintetében:

1. Megállapítják, hogy újabb közös erőfeszítéseket tesznek a semlegességi bizottság útján a spanyol polgárháborúval kapcsolatos

megegyezés tekintetében, de ezeket a kísérleteket szigorú időkorlátozásnak vetik alá.

2. Ha az újabb erőfeszítések is kudarcra végződnek, a francia és angol kormány véleménye szerint a spanyol polgárháborút illetőleg a jelenlegi állapot nem tartható fenn tovább.

Ez utóbbi pont ismét azt a lehetőséget veti fel, hogy megnyitják a pyrreuszi határokat a valenciai kormány részére történő hadianyagszállítás számára. A megállapodás bizonyos engedményt tesz az olasz álláspontnak, amennyiben kijelenti, hogy a spanyol önkéntesek kérdését a semlegességi bizottságnak kell megoldania. Lord Plymouth a lehető legrövidebb időn belül, valószínűleg már péntekre összehívta a semlegességi bizottságot.

Az olasz kormánykörök lelkesedéssel üdvözölték az angol minisztertanács döntését

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” római levelezője jelenti, hogy az angol minisztertanács döntését olasz kormánykörök valószínűleg lelkesedéssel üdvözölték. Ezzel szemben az angol kormánypárti „Daily Herald” angol-francia meghátrálásnak minősíti a döntést és hangoztatja, hogy az olasz javaslat, melyet még szombaton visszautasítottak, szerdán már az angol-francia politika sarkköve lett. A „Daily Express” szerint a következő angol-francia javaslat kerül a semlegességi bizottság elé.

1. Küldjenek Spanyolországba bizottságot, mely mindkét féllel tárgyaljon az önkéntesek elszállításának módjairól és ellenőrizze az elszállítást.

2. A semlegességi bizottságban képviselt mind a huszonhat nemzet működjenek együtt e munkában.

3. Ugy a valenciai kormány, mint a burgosai kormány hadviselőjogokat kapjon, mihelyt az önkéntesek elszállítása megtörtént.

A „Daily Mail” jóslata szerint a semlegességi bizottság tanácskozásai két hétig fognak tartani.

HA KÉT HÉTEN BELÜL NEM SIKERÜL MEGOLDÁST TALÁLNI...

Párizsból jelentik: A „Matin” szerint beavatott körök sejtetni engedik, hogy ha a benemavatók bizottságban nem sikerül két héten belül megoldást találni, Anglia és Franciaország azt fogják javasolni Olaszországnak, hogy szállják meg hármashat a Baleari szigeteket és a három hajóhadnak biztosítsanak szabadkezet a Földközi tengeren.

GRÁNATESÓT ZUDÍTOTTAK MADRIDRA.

Párizsból jelentik: Madridi jelentés szerint szerdán este Madridra gránatesót zudítottak a nemzetiek repülőgépei. A bombavető repülőgépek este 8 órakor jelentek meg a főváros felett és egy óra hosszat bombázták a hadászati fontos pontokat. Az egy óra leforgása alatt 1200 gránát hullott Madridra.

Stojadinovics a jugoszláv-magyar közeledésről tájékoztatja az angol kormányt

Londonból jelentik: Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök és külügyminiszter csütörtök délelőtt megérkezett Londonba. Előreláthatólag két napot tölt az angol fővárosban és megbeszélést folytat Chamberlain miniszterelnökkel és több más vezető politikai személyiséggel.

Az angol sajtó változatlanul azt írja, hogy

Stojadinovics londoni tartózkodásának főcélja az angol kormány tájékoztatása a jugoszláv-magyar közeledésről.

Stojadinovicsot a pályaudvaron az angol külügyminisztérium vezető tisztviselői és Chamberlain személyi titkára fogadta. Chamberlain kimentette magát, hogy nem tudta személyesen fogadni jugoszláv kollegáját.

Az új próféta

(S. I.) — Csodálkozni kell azon, hogy Roosevelt, az amerikai elnök Európának szánt nagy nyilatkozatát nem foglalta pontokba. Ez az üzenet ugyanis annyira meglepő a világot, az erőszak ellen mennydörög és az emberi szabadságért száll síkra. Ugyanezt tette tizennégy professzoros pontba foglaltan Wilson, a Nemzetek Szövetségének megalapítója is. Azóta csodálatos szépségű palotát építettek a kék tó partján ennek a nemzetközi intézménynek: ahogyan emelkedtek e palota falai, úgy tűnőzött el mindjebb az erkölcsi alap, amelyre épülniök kellett volna.

Ahoz az első hangulathoz, mellyel Wilson fellépését az egész világ fogadta, még ez a genfi csarnok sem lenne méltó emlékezés. Győző és legyőzött, kicsiny és nagy egyaránt úgy fogadta őt, mint Isten ajándékát a végső bajba sodródott emberiség megmentésére. Milyen egyszerűek és bölcsök voltak szavai a győzők nélküli békéről, a nagy igazságtevésről és a népekről, melyeket nem lehet élettelen tárgyként kezelni. Mekkora reménység gyűlt a szívekben, hogy nemcsak a szörnyű öldöklés érhet így mihamarabb véget, hanem megszűnhetnek az okok is, melyek ilyen tragédiákba döntik az emberiséget.

Minden szavát ígéretnek, adott szónak tekintették a szenvedő milliók, melynek szentségében és erejében senki sem kételkedett. Hiszen kétféle friss, fiatal katona és az amerikai birodalom mérhetetlen hatalma volt a hangsúly rajta! A lelkesedés és megkönnyebbülés hirtelen támadt tiszta légkörében a leg súlyosabb feltételeket is vállalták a népek: letehető a fegyvert és leszerelték a lelkeket. Eről a határról mondta később egy híres francia hadiíró, hogy a wilsoni 14 békepontonak nagyobb katonai súlya volt, mint 14 állig felszerelt pihent amerikai hadtestnek lehetett volna.

Hogy mennyire nem tartotta meg ezt az ünnepélyes ígéretét Wilson elnök, azt mindenél jobban bizonyítja ez az újabb üzenet, mellyel utódja és nagy hírének korszerű örökös, Roosevelt elnök az új veszélyek felelősséget ismét másokra — épen az áldozatokra — hárítja.

Ha a közelmúlt 20 év alatt minden abban a szellemben történt volna, amelyben a 14 pont a tudós dolgozóasztalán elkészült, nem lett volna szükség erre a második nagy üzenetre, melyet minden jel szerint ismét nagy és döntő események drámai prologusának szántak. Akkor valóban megvolt a lehetőség, mindent bölcsen és igazságosan elrendezni, ha akad hatalmas bíró, aki a győzőknek mértéket, a legyőzötteket pedig felemeli a porból, ahova hullottak.

Ezt a bírót látta a világ Wilsonban, az amerikai elnökben, a nagy tudósban, ki ismerte a történelem tanulságait, az emberi lé-

lek törvények és a gondolatok óriási erkölcsi hatalmát.

Földi bíró előtt még nagyobb per nem küldt és földi embernek korlátlanabb hatalom nem volt a kezében: a nagy és gazdag amerikai nép lelkesedéssel, eszmények lázában állott mögötte, hogy „a civilizáció megmentéséért” és „a jog uralmáért” szálljon sikra. Az öreg angol politikus Lansbury éppen e napokban idézi a világháború harsogó jelszavának keserű emléket és maró gunnyal teszi fel a kérdést: vajjon mi lesz, mi lehet az új világháború jelszava? Vajjon mondhatnak-e egyebet a hatalmasok, mint azt: „fogjunk össze a civilizáció teljes megsemmisítésére”, avagy „egyesüljünk a fegyveres barbárság diadala érdekében”. Az új háborúnak, akárki kezdi és akárhogyan dől el, csak ez lehet a végső következése.

A világraszóló eseményeknek és nagy hatalmu emberek szavainak furcsa tulajdonsága az, hogy elvész bennük az erkölcsi tartalom a nagyság ragyogásában, melyben tülemkednek a kis emberi életek mértékén avagy a távolság ködében, melyben a mindennapi élettől vannak. A nagy nemzetközi kérdésekben természetesen, szükségesnek vesszük a korlátlan önzést, a hatalmaskodást, a szószegést, holott éppen megfordítva: minél nagyobb érdekek forognak kockán, annál nagyobb volna a szükség az erkölcsi törvények feltétlen uralmára.

A wilsoni bíráskodás szomorú bukása, mit most Roosevelt szózata megpecsétel, óriási történelmi tanulságot rejteget: azt, hogy emberi bölcsesség, földi erkölcs nem tud igazságot tenni emberek között. A humanista önteltség embere a világ urának és igazság legfőbb mesterének hitte magát. A világ sorsának irtózatot fordulópontjain pedig kiderült, hogy a humanista szölamok, az igazságnak és jognak követelése, a nemzetközi rend hirdetés — minden csak cifra köpenyeg, szép szavakkal himzett takaró, mi a meztelen, gőzölög, éhes, lelketlen anyagot takarja.

Ha nem jár Isten az emberek között, minden csak anyag a földön, semmivel sem különb az ösztönök hajtotta állati testnél, akár milyen magasán üljön s akár milyen formákat öltöön. Ha nem az isteni törvény ítélkezik, az ítélet sohasem egyéb, mint szemforgató ürügy mohó vágyak kielégítésére. Hazugság, mely a saját sarkára lép. Istenkáromlás, mely nem lelket lehel a sárba, hanem sárba tapossa a lelket.

Amerikából új próféta szól a világhoz. Csoda-e, hogy senki sem hiszen igéreteiben, amikor a régieket sem váltotta be soha senki.

Csirkefogó

Írta: S. Bokor Malvin

Az erdő mindjárt a folyó partján kezdődik. Folyóparton, erdőszélen kis vendéglő van, piros-ernyős, hívogatóan hús verandája már a víz fölé nyúlik.

Az erdő szélén pad; a padon fiatalember olva. Hosszú, csinos, borotváltképzű fiú. Fehér kötényt visel a ruhája fölött.

Csend van; csak az erdő fái között szemelgető csirkék pittyegnek halkán.

Egyszerre megröppennek a bokrok és rémült csirkecsipogás veri fel a csendet. A fiú felugrik. A fák közül vad iramban rohannak ki a megzavart szárnyasok, valami nagy veszedelem elől.

Egy pillanat múlva megjelenik a veszedelem. Szörnyű, gyilkos óriás — legalább is csirkeszemmel nézve. Valójában egy szép kis fehér-sárga foltos, okos szemű korcskutyácska. A szőre ápolt, piros nyakörvet hord. Most azonban nem becézett ölel, hanem vadállat, amelynek ősi ösztönök parancsolnak. Lihog, a szája véres. Egy megfojtott kiscsibét hurcolt diadalmasan. A fiatal ember eldobta a könyvét:

— Edesapám! Jöjjön ki! A kutya megfogott egy csirkét!

A távolból, erdő mélyéből is kiabálnak:

— Bébi! Ide gyere, Bébi!

A kiskutya megtorpan, fülel. Kiejti a szájából a csirkét és gözmözvény-iramban innal vissza a hang felé.

Közben előkerült a vendéglős is. Nem kovér és kedélyes kocsmáros, hanem sovány, haragos-képzű uriember: olyan a testalkata, amilyen Cas-

Másfélórás heves légi harc Saragosa felett

Kétszer kíséreltek meg támadást a köztársasági repülőgépei, de a nemzetiek mindkét alkalommal elűzték őket

Saragosából jelentik: Saragosa felett szerdán reggel fél 9 órakor mintegy negyven köztársasági repülőgép jelent meg. Pillanatok alatt felszálltak a nemzetiek harci repülőgépei és heves légi harca kezdődött. Az ütközet másfél óra hosszig tartott, ami szinte példátlanul áll a légi harcok történetében. Az ütközet során a nemzet-

iek tizenhárom vörös repülőgépet lőttek le. Néhány köztársasági gép kényszerleszállást végzett.

Délután a vörös repülőgépek ismét megjelentek Saragosa felett és megkísérelték a támadást, a nemzet repülőgépek azonban elűzték őket.

Fokozzák Szovjet-Oroszországban az istentelen propagandát, az új népszámlálás érdekében

A legutóbbi népszámlálás alkalmával még 45 millió ember vallotta magát valamilyen vallásfelekezethez tartozónak

Rigából jelentik: Mint ismeretes, a szovjet kormány elhatározta, hogy a nemrég megjelent népszámlálás eredményét semmiesnek nyilvánítja és 1938-ban új népszámlálást hajtat végre. A feltűnésteltető elhatározás okai abban keresendők, hogy a népszámlálás során, — az évtizedes vallásüldözés és a hatalmas istentelen propaganda ellenére — a lakosság nagy száma valamilyen vallásfelekezethez tartozónak vallotta magát. Megbízható helyről közlik, hogy nem kevesebb, mint 45 millió ember vezette be neve mellé a népszámlálási ívre valamilyen vallásfelekezethez tartozását. Különösen nagy számuak ezek a vallásos elemek Fehér-Oroszországban, Ukrajnában, a Volga-területen, Nyugat-Szibériában, Észak-Oroszországban és Közép-Ázsiában. Ezzel szemben Moszkvában, Leningradban, Kijevben, Charkovban, a Távolkeleten és a Sachalin-szigeten az istentelenek száma erősen megnövekedett. Moszkvában csak 33 ezer, Leningrádban pedig 65 ezer ember vallotta magát vallásosnak. A többi, említett városok is mindössze 9—11 százaléknyi hívőt mutatnak fel. A kronstadti erődítményben, amelyben egy erős vörös helyőrség van elhelyezve, egyetlen „vallásos elem” sem található.

A népszámlálási ív „vallás” rovatának adatai szerint Szovjet-Oroszországban 21 kü-

lönböző hitvallás és nagyobb vallási szektávan: ezek között a keresztények, zsidók és mohamedánok alkotják a többséget.

Az 1938 évi népszámlálásig fokozott istentelen propagandát fejtenek ki Szovjet-Oroszországban, hogy a népszámlálás eredménye megfeleljen a bolsevista hatalmasságok várakozásának.

ISTENTELEN „MISSZIONÁRIUSOK” A CIGÁNYOK KÖZÜTT.

A kísérlet során, hogy az istentelen propagandát a cigányok között is bevezessék, az erre kizemelt „misszionáriusok” kínos tapasztalattal lettek gazdagabbak.

A milánói „Italia” közli egy ilyen istentelen ügynök esetét, aki 1000 aranyrubelt és két lovat ígért egy cigányvajdának, ha ő és „alattvalói” írásban az atheizmus mellett tesznek hitet. Markoff, a cigányfőnök zsebre vágta az összeget és a lovakat is átvette, miután az istentelenek ügynökének a kért írásos nyilatkozatot 107 aláírással átadta. Éjszaka azonban a cigányok megtámadták a „misszionárius” sátrát, ellopták és megsemmisítették az általa adott írást, az istentelen ügynököt pedig elűzték.

cáé lehetett, akitől Julius Caesar is félt.

Hozzá dadog is; a dadogó emberek pedig mind igen mérges természetűek.

— Hol van az a k-k-k-k-kutya?

— Visszaszaladt a gazdájához. Erre kell jönnök!

— P-p-p-persze, k-k-k-k-kiáradulók! — dörög a sovány vendéglős. Düh és megvetés van a hangjában. A kirándulók közül él, de azért szivből utálja őket. Ez az emberfajta elgázolja az autójával az aprójószágot. Agyoneteti a macskákat, hogy azután ne akarjon egeret fogni. Azt szeretné, hogy repüljön az ember, amikor kiszögállja. Amelyik kutyaival jön, csészéjéből ad neki inni — ro, de ennek a kirándulónak és ennek a kutyának lesz nemulass!

Már itt is a bünszövetkezet. Fekete hajú, barna arcú, sötét szemű kislány: napsütötte arcoskájára és bárszonyos két karja kedvesen üt el hófehér vászonruhájától. Harisnya nincsen a lábán, csak fehér szandál, amelyből kinéznek a körmei. Sárgafoltos kutyuskát vezet piros porázon.

— Hallja! — állítja meg gorombán a vendéglős. — Maga ez a k-k-k-k-k... ez az eb?

— Igen, — mondja a kislány és piros ajka is fehérre sápad. Két haragos férfi — és ő egymaga itt, az erdőben!

— A maga k-k-k-k-k... a maga ebe megfojtott egy cs-cs-cs... egy aprójószágot! Fajcsirke volt — valódi k-k-k-k-k... jávai fajcsirke. Öt pengő az ára!

Ha kutya fojt meg egy csirkét: az mindig kokinkinai vagy — ha dadog a gazda és nem tudja ezt a hosszú szót kimondani — északegyiptomi, gyöngyön hízalt fajcsirke volt életében. Gyakorlati kutyatulajdonos ilyenkor gúnyosan kacag és alkuba kezd. A kislány azonban halálos-

komolyan veszi az öt pengőt és — mert szemmel láthatóan ötven fillér sincs a zipzárás zsebcsékesben — majdnem sírfafakad. Kétségbeesett mentéség jut az eszébe.

— Ez a kutya fojtotta meg az ön csirkéjét? Ez az édes, ezéld kis jószág? Ugy-e, Bébi, te sohasem teszel ilyent?

— Hagyjuk a mókát! Gyuri, ez az eb volt vagy nem ez az eb volt?

Gyuri idáig némán szemlélte a párviadalt. Azaz: csak a kislányt nézte. Ijedt, barna gyermekarcát, édes száját, szandálos kis lábát. Most észszerezzen és nagyot nyel:

— Nem... nem egészen ez volt. Nem láttam jól. Csak azt tudom, hogy sokkal nagyobb volt ennél. Nagy, fekete farkaskutya. Olyan dühös-képzű. A nyakörve sem volt piros, hanem barna, sárgarézrel kiverve.

A kislány nagyanyját szemmel, halásan néz a fiúra. Talán gondol is valamit hozzá, mert mintha elmosolyodna. Még könnyes a szeme — de nőknél hamar megy az ilyesmi.

Az apa szeme is tágranyul: — Nem láttad és még azt is tudod, hogy sárgaréz volt a nyakörvén?

Megcsóválta a fejét. Nem érti a dolgot vagy talán nagyon is érti, mert szó nélkül megfordul. A konyhán kiadja a rendeletet:

— Szólni a vendégeknek, hogy van rántott-csirke is. Két szép adag félcsirke.

A lány elszaladhatna, de nem szalad. Áll, nézi a fiút.

— Köszönöm, — mondja halkán. — Magy pincér?

— Csak nyáron, amikor segítenem kell az apámnak. Télen bölcsészettan hallgató.

— Mit olvas? — néz a lány a földre hullott könyvre.

Hetvenezer ember vonult fel az alba-iuliai ünnepségre

A király csütörtökön reggel érkezett meg a kormány kíséretében

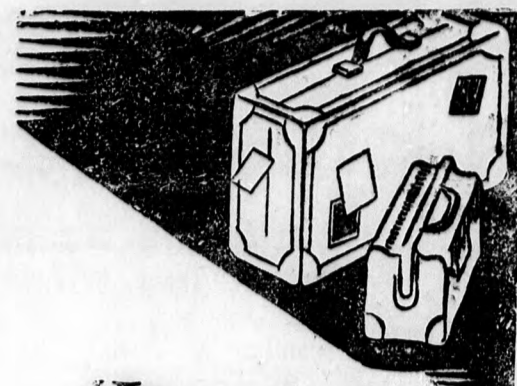
Vértanu hőseket ünnepelnek Alba-Iulia történelmi falai között. Hora, Closca és Crisan a román jobbágyság 1784 évi emlékeztető felkelésének vezérei, akik a szabadság-szeretet és vértanui önfeláldozás megtestesítőiként vésődtek be a román lélekbe, hatalmas emlékművet kaptak az ősi városban, amelynek kövei haláluknak tanuja és színhelye volt. A monumentális huszméteres emlékmű, amelyet a kegyelet nagy költsége árán valósított meg, a nemzeti érzés és a halálig menő hősiesség jelképe. Nem árt, ha ebből az alkalomból az 1784 évi drámai eseményeket megvilágítjuk a történetírás tárgyilagosságával, azzal a történetírással, amely ezeket az eseményeket már régen tisztázta és kinyomozta az események hátterét.

A tizennyolcadik század utolsóévi éveiben virágkorát élte II. József császár németesítő politikája. Ez a politika természetesen Transsylvaniara is nyomást gyakorolt és a politikai fondorlat belátta, hogy az akció csak akkor lehet eredményes, ha előbb sikerül megtörni a magyar nemesség ellenállását. A bécsi udvar nem válogatott a politika eszközeiben. Bécs a jobbágyságnak valóban siralmas állapotát is igyekezett felhasználni a magyar nemesség nemzeti ellenállásának megtörésére. A jobbágyság pedig a maga szomorú helyzetében már ott tartott, hogy nem ismert nemzetiségi különbséget. Bécs pedig jószemmel nézte a jobbágyság mozgólódásait, mert azokban ütközést látott a terveinek ellenszegülő nemességgel szemben. Az osztrák katonai hatóságok, amelyek a jobbágyság katonai összeírását végezték császári parancsra, nyíltan lázították a parasztságot, rábeszélve őket a jobbágyi szolgálatok megtagadására. Amikor a jobbágyi terhek növekedése következtében 1782-ben zavargás történt a Topánfalvi vásáron és a zavargás vezetőit súlyosan elítélték, Hora és Closca kérvénnyel utaztak Bécsbe. Miután a jobbágyok panaszaikat felsorakoztató és az elítéltek számára kegyelmet esdő kérvényekkel a román jobbágyság vezérei többször is megjárták a császárvárost, a császár végül 1784 áprilisában fogadta Horát. A kancellária ekkor

rendeletet is intézett Transsylvania kormány-székhéhez, meghagyva, hogy mindaddig, amíg a Topánfalvi ügyben nem dönt a császár, a kormány-szék védelmezze meg az illető községi lakosokat, az uradalmi és vármegyei tisztviselők üldözésétől. Később mégis kitört a fölkelés és forradalmi tüze végigsöpört Transsylvaniaián.

A kétszínű császári politika igazi mibenlétét csak akkor érthetjük meg, amikor számbavesszük a későbbi eseményeket.

A nemesség elhatározta, hogy császári segítség híján önmaga védelmezi meg magát és gyors ütemben megkezdte a fegyverkezést. Már Kolozs megye közgyűlése is kimondotta a nemesi felkelést és ez az elhatározás alaposan ráijesztett Bécsre, arra bírva az osztrák politikát, hogy gyorsan fordítson egyet eddigi mód-szerén, nehogy az események a nemesség még nagyobb megerősödését eredményezzék. A nemesi felkelést tehát betiltották és a császári hadsereget utasították a jobbágyi felkelés legázolására. Hora, Closca és Crisan csapatait tehát 1784 decemberében — 153 esztendővel ezelőtt — nem a magyar nemesség, hanem a császári csapatok tulereje győzte le. Ugyancsak második József császár háromszáz aranyat

Utazáshoz

tűzött ki jutalmul annak, aki a jobbágyság menekülő vezéreit elfogja. Egy Melzer nevű német erdész juttatta a bujdosókat a császári katonák kezére és 1787 február 28-án ugyancsak a császári hatóságok hajtották végre Hora, Closca és Crisan kivégzését. Ezt mondja a tárgyilagossá történelem a román nép önfeláldozó és hőslékü vértanúiról és úgy hisszük, hogy nem árt, ha a téves vélemények eloszlatására leszögezzük e történelmi valóságokat.

Befutnak a különvonatok... — Fővárosi rendőrök ügyelnek a rendre. — Diszes felvonulás nemzeti viseletben

Alba-Iuliáról jelentik: Szerda reggel óta a feldisített pályaudvarra egymásután futnak be a különvonatok. Az ország minden részéből több mint hetvenezer ember vonult fel a mai fényes ünnepségekre, amikor is Horea, Closca és Crisan emlékművét leplezik le Őfelsége II. Károly király és Mihály nagyvajda jelenlété-

ben. E célból Alba-Iuliára érkezett Botez kveszor, a bucaresti rendőrség közlekedési osztályának vezetője, több komiszár és 24 ágens kíséretében. Az ünnepségeken a felvonulás sorrendje a következő: 1. Lelkészek csoportja. 2. Kétezer királyi cserkész és ugyanannyi országor. 3. Mővidéki földművesek és egyes delegációk abc sorrendben.

A lelkesek kivételével mindenki nemzeti viseletben lesz, a felvonulás kilences rendben történik, a résztvevők között egy-egy méter távolsággal.

Őfelsége II. Károly király és Mihály nagyvajda Gamelin tábornok kíséretében csütörtök délelőtt érkezett meg Alba-Iuliára, miután tegnap befejeződtek a királyi hadgyakorlatok.

A távolmaradások személyi jellegűek

Bucuresti. Saját tud. Szerda este 9 óra 45 perckor az északi pályaudvarról külön vonattal elutaztak Alba-Iuliára a kormány Bucarestiben tartózkodott tagjai és számos volt miniszter, továbbá magas hivatalok vezetői, képviselők, szenátorok, újságírók. A volt miniszterelnökök közül Mironescu is bejelentette, hogy nem vehet részt az ünnepségen. A „Neamul Romanesc” közli, hogy Jorga Miklós nem betegsége miatt nem megy el Alba-Iuliára, hanem azért, mert nem hívták meg őt kellő minőségben. Nem megy el Costachescu volt szenátusi elnök és Prezan marsall sem.

A „Curentul” hangsúlyozza, hogy ezek a távolmaradások tisztán személyi jellegűek, minden belpolitikai vonatkozás nélkül.

Pályázati hirdetmény

Kántortanítói állást hirdet a beius-i (jud. Bihor) római katolikus egyházközség. Osztatlan iskola. Fizetés: havi 2700 lei, kétszobás lakás mellékhelyiségekkel, 10 méter fa és körülbelül 4000 lei stóla. Pályázatok törvényes kellékekkel november 1-ig nyújtandók be a plébánia hivatalhoz.

Római Katolikus Egyháztanács.

ben. Résztvesznek az ünnepségen a kormány összes tagjai, az ország magas vendége, Gamelin tábornok, francia vezérkari főnök, a volt miniszterelnökök, valamint a pártvezérek és politikusok.

Hetek óta tartó szorgos munkával a városba vezető összes utakat kitatarozták, átfestették a korona templomot, a város összes házait, kijavították az utcák kövezetét, a nagy ünnepség napjára a város arculata teljesen megváltozott.

Kedd óta a városban tartózkodik Gabriel Marinescu belügyi alminiszter, aki a rendfenntartással kapcsolatos intézkedéseket ellenőrzi. Kíséretében van Cernat őrnagy, a rendőrség és sziguranca vezérigazgatója. Costescu vezérfelügyelő, Pop, cluji szigurancafőnök és dr. Reou Illés inspektor, akik az Alba-Iuliára összevont rendőrség és állambiztonsági közegek felett rendelkeznek. A forgalom szabályozását a bucaresti rendőrség forgalmi osztálya

— Ovidiust. Az Átváltozások Könyvét. Gyönyörű.

A kis száj félrehúzódik:

— Mi az idén olvastuk a gimnáziumban. Utálom.

— Hogy mondhat ilyet? Majd én megmagyarázom, milyen költői, milyen szép, milyen modern!

— Modern?

— A szerelem mindig ősrégi és mindig modern. És Ovidius a szerelem költője.

Észre sem vették, elindultak az úton. Szelid-lombú bükkfák borulnak följük. A lány szemében apró fényescskék villannak meg, amikor a lombok között besült a nap.

A fiú a lány szemét nézi, a lány a fiú száját. Milyen okos! Ha neki így magyarázták volna a római mitológiát! Hiszen ez a legérdekesebb tárgy a világon...

— Úljunk le, — indítványozza a fiatal tudós.

— Olvassunk együtt. Magyarázok mindent: ha akarja, mindennap találkozhatunk itt és átvehetjük a jövőévi szerződést is. Jó?

— Nagyszerű. Bolondulok a latinért, — hazudja a lány, olyan ártatlan arccal, mint amilyen-nél az imént Bébít védelmezte. A hazugsága azonban a szíve mélységében igazat takarja.

A két fiatal fej összehorol a könyv fölött. Bébí leül: itt ma már nem lesz séta.

Liheg, két huncut szemé ráragyog a gyerekekre. A nyakörvéből kétoldalt csirkefogó állnak ki; a bűnjelek. Olyan most, mintha kis, csökevény szárnya-cskái lennének. Az ember azt hi-hetné, hogy az Átváltozások Könyvének egyik legendája valósult meg: valami szárnyas kísésten jött le az Olimpusról és változott kutyuskává.

... Amor az, aki — jólétesült források szerint — ilyeneket szokott csinálni. Nem csoda: ő is nagy csirkefogó.

Módosította a kormány a konverziós törvényt

Végrehajtható az az adós, aki hat hónapon belül nem tud fölmutatni bírói ítéletet

Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap legutóbbi száma törvényrendeletet közöl a mezőgazdasági és városi adósságok likvidálására vonatkozó rendelkezések módosításáról. A rendelet a következő:

1. szakasz. Azok az adósok, akik az 1934. április 7-iki törvény 50. és 52. szakaszában foglalt kedvezményeket kérték, de azt a jelen rendelet-törvény közlésétől számított hat hónapon belül nem kapták meg sem bírói döntés útján — ami a hitelezők többségének hozzájárulását feltételezi — sem pedig az 50. és 52. szakaszban előírt bírálóbizottságok határozatával, többé nem részesülnek az 1934. április 7-iki törvényben előírt végrehajtás felfüggesztésében, vagy pedig az 1935. április 20-ai, a hitel helyreállítására és megkönynyítésére vonatkozó törvény kedvezményeiben, hanem a rendes törvényes formák között végrehajthatók. Ezek az említett adósok a megelőző cikkely rendelkezésének hatásait a végrehajtás bármely stádiumában megállíthatják, hogyha addig az időpontig megkapták akár a bírósági döntést, akár a fentebb említett bíróság határozatát és ha kifizették az összes addig esedékes összegeket, a megegyezősnek, vagy a határozatoknak megfelelően, továbbá rendezték a költségeket is.

A 2. szakasz szerint azok a hitelezők, akik nem fogadták el a jelen rendelet-törvény közlésékor hitelezőkkel az 1934. április 7-iki törvény 50. szakasza alapján véglegesen lezárt megegyezőségeket, ilyen értelemben nyilatkozatot tartoznak tenni az adós lakóhelyének törvényszékénél a jelenlegi rendelet-törvénynek a hivatalos lapban való megjelenésétől számított negyven napon belül. Azok a hitelezők, akik nem fogadták el az adósok által a törvény 50. szakasza alapján javasolt megegyezőségeket, ha az a jelen törvény közléséig még nem véglegesített, ilyen értelemben szintén nyilatkozatot tartoznak tenni az adós lakóhelyének törvényszékénél, annak a bírósági végzésnek véglegesítésétől számított negyven napon belül, amely a hitelezők többségének a hozzájárulását megállapította.

Abban az esetben, ha a törvény 50. szakaszában szereplő döntőbírósági bizottság értesítést kapott, de végleges határozat még nem történt meg, a megelőző bekezdésben feltüntetett hitelezők a határozat fellebbezési határidején belül tehetnek meg az el nem fogadási nyilatkozatot. Azok a hitelezők, akik a jelen bekezdésben említett határozatokra kellő időben fellebbezéssel támadták meg, a jelenlegi rendelet-törvény megjelenésétől számított tíz napon belül megtehetik elnemfogadási nyilatkozataikat, de csak abban az esetben, ha a fellebbezési határidő már elmúlt és a fellebbezés meg nem került bíróság elé. Az elnemfogadási nyilatkozat megtétele egyértelmű a fellebbezési jogról való lemondással.

Az 1934. április 7-iki törvény 52. szakaszában említett adósok részéről megtehető egyezkedési kéréseket ellenző hitelezők, akik nem fogadják el a javasolt egyezséget, abban az értelemben a jelen rendelet-törvény közlésétől számított negyven napon belül tartoznak ilyen értelemben nyilatkozatot tenni. A megelőző bekezdésben említett hitelezők egyezkedési kéréseit előző hitelezőknek csak azok tekintendők, akik törvényes határidőn belül pert indítottak az 1935. április 20-ai törvény 25. szakaszában említett megegyezőségekre. Abban az esetben, ha az 1934. április 7-iki törvény 52. szakaszában említett bírósági bizottság értesítést kapott és végleges döntés még nem történt, az elnemfogadási nyilatko-

zat az ezen határozat elleni fellebbezés részére előírt határidőben teendő meg. Azok a hitelezők, akik a jelen bekezdésben említett határozatokot fellebbezéssel támadták meg, a jelenlegi rendelet-törvény közlésétől számított tíz napon belül megtehetik elnemfogadási nyilatkozatukat, de csak abban az esetben, ha a fellebbezési határidő elmúlt és a fellebbezés meg nem került ítélet alá. Az elnemfogadási nyilatkozat megtétele egyértelmű a fellebbezési jogról való lemondással.

3. szakasz. Azok a hitelezők, akik ilyen nyilatkozatot tesznek, az 1934. április 7-iki törvény 43. szakaszától eltekintve a kedvezményezett idő tizenöt év a jelenlegi rendelet-törvény keltéig számított öt százalékos kamat csupán ennek az időnek elteltése után hajtható végre tőkésítés nélkül. Bármilyen, a jelenlegi szakasz rendelkezéseinek megfelelően behajtott adósság, vagy kamat harmincöt százalékos adó alá esik, amit az adós tartozik visszatartani és befizetni a román Nemzeti Bankhoz a nemzeti repülési alap javára a közvetlen adókra vonatkozó törvény büntető rendelkezései alatt.

4. szakasz. A megelőző szakaszokban említett nyilatkozatoknak a törvényes időn belül való meg nem tétele egyértelmű a megkötött, vagy az 1934. április 7-iki törvény 50. és 52. szakaszai alapján javasolt megegyezősének a hitelező részéről történő visszavonhatatlan elfogadásával. Az ugyanazon törvény 51. vagy 53. szakaszában előírt döntőbírósági bizottságok határozatainak fellebbezéssel való megtámadása annak a hitelezőnek részére, aki ezt a törvényes utat használta, azt jelenti, hogy elvesztí a jelenlegi rendelet-törvényben előírt elnemfogadási nyilatkozat megtételenek jogát.

5. szakasz. Abban az esetben, ha az 1934. április 7-iki törvény 52. szakaszának 1. bekezdése alapján a hitelintézetektől kötött valamilyen

TANQUEREY—CZUMBEL A TÖKÉLETES ÉLET ASZKETIKA és MISZTIKA

Kapható a „Magyar Lapok” könyvosztályánál.

Kitűnő utmutató papok részére a lelkek vezetéséhez. Szerzeteseknek elsőrendű segítőtárs a lelki élet elmélyítéséhez. A keresztény életességre törekvő világiaknak nélkülözhetetlen. Tudományos értékét könnyed és kellemes stílusa, világos és gyakorlati szerkesztése nagyban emeli. A több mint ezer oldalas könyv, — amely finom indiai papíron készült és azért alig nagyobb egy nagyobbajta ima-könyvnél —

ára: 230 lei

egyezmény ellen az 1935. április 20-iki törvény 25. szakaszának megfelelően fellebbezés adatott be azon az alapon, hogy a törvényes többség érvényesen nem gyűlt össze, a bíróságoknak tekintetbe kell venniük a hitelezők többségének összeszámlálásánál azokat a csatlakozásokat is, amelyek az 1935. április 20-iki törvény 25. szakaszában előírt jegyzőkönyv lezárása után a végleges megsemmisítő határozat meghozataláig történtek.

6. szakasz. A jelenlegi rendelet-törvény alapján beadott fenntartásokat, vagy feltételeket tartalmazó visszautasító nyilatkozatokat nemlétezőnek tekintik, kivéve azokat a fenntartásokat, amelyek az 1934. április 7-iki törvény 50. és 52. szakaszának alkalmazására vonatkozólag tételnek, vagy pedig a hitelezők törvényes többségére vonatkozó feltételeket. Hasonlóképpen nemlétezőnek tekintik azokat a nyilatkozatokat is, amelyeket a hitelezők a hivatalos lapban 1937. június 15-én megjelent rendelet-törvény 1. szakasza alapján vagy az 1937. július 24-én a hivatalos lapban közölt 1944. számú minisztertanácsi napló alapján adnának be.

7. szakasz. Visszavonatik a 2525-ös számú rendelet-törvény, mely a hivatalos lapban 1937. július 15-én jelent meg és az 1937. július 24-én megjelent 1944. számú minisztertanácsi jegyzőkönyv.

Ágyugolyó a templom falában

Timisoara. Saját tud. A negyedik kerületi római katolikus plébániatemplomot nemrégiben tatarozták. Karbahozták a templom külső falait, még pedig megkapó, kedves, díszes barokkban. Legközelebb azonban a templom belsejét is restaurálják s ugyancsak ügyvelnek ennél a munkánál is a stíl töretlen tisztaságára. A külső renoválás alkalmával díszesen kiképezték a bejárat feletti részt is és emiatt el kellett távolítani a falból egy — ágyugolyót. A bejárat fölött ugyanis befalazott ágyugolyó volt látható s ez most, a tatarozás alkalmával, a sekrestyébe került megőrzés végett. Ágyugolyó, amilyeneket már csak a múzeumban látni, valóságos golyó — 1849-ből...

1849-ből, a timisoarai vár utolsó ostroma idejéből. Hasonló golyót a plébánialak udvar felőli részén is látni lehet a falban; annakidején Böjtös Imre vármegyei főmérnök háza volt az s az ostrom alatt az épületre hullt a golyó. Emlékezésül falazták be, amint hogy még találni ma is egy-néhány épületfalban ilyen ágyugolyókat beékelve. Hatalmas ürgolyó díszleg például a belvárosban is, tehát a régi várban, a volt piaristaházon, most városi zenedén.

A negyedik kerületi plébániatemplom a várostrom idején, az egykori naplók szerint, négy ízben sérült meg. A templom annakidején a városrész szélén állott: onnan a várfalakig beépítetlen területnek kellett lennie. A várbeli császáriak börtönök el lövedékeikkel a negyedik kerületet, az akkori Józsefvárost és 1849 május 12-én a templom tornyát érte egy tizenkétfős golyó. Május 18-án ágyugolyó hordta el a templom egyik sarkát, május

29-én a falba ütődött egy lövedék és július 10-én, rettenő ágyutüz közepette, ugyan-csak golyó érte a templomot, meg a Böjtös-féle házat is, a mai plébániatemplókat.

A lakosság abban az időben a „háborúviselt” házakat megjelölte ilyen befalazott ágyugolyókkal. Hiszen nagy és nevezetes időre emlékeztek s egyúttal az illető épületek történetének egyik emlékjelét is képezték. Most, hogy a templom faláról a bejárat feletti dísz miatt lekerült az ágyugolyó, Metzger Márton dr. prépost-plébános intézkedett, hogy másutt falazzák be. A sekrestye bejárat mellett a falon amugyis a régi — apostoli — kettőskereszt díszleg, amely vagy százötven évig ékesítette a tornyot. A régi toronykereszt mellé kerül most a régi ágyugolyó is, amint hogy a sekrestyebeműködéshez közel, a templomkertben más emlék is látható a multból. Nepumoki Szent János kőszobra, a város első kőszobra, amely a tizenhét-cadik század első felében a várbeli díszterren állt s amely előtt hálaadó istentisztelet tartott a lakosság, meg a garnizon, amikor a rettenetes pestisvész elmúlt. Unnepélyes fogadalmat is tett akkor a lakosság. S a régi szobor végre a városi kertészet valami zugába került, mignem a negyedik kerületi hitközség kérvényezte, hogy adják ki neki. Metzger dr. prépost szépen kitaroztatta s ma minden nap friss virágot találni rajta.

Régi emlék az ágyugolyó is, amely most újra a templom falába kerül. Hozzá tartozik a templom történetéhez s egyébként is illendő a régi emlékeket megőrizni...

Krisztus Királysága ünnepének eszméjét a modern ember számára lélekmelegítő művészet-tel dolgozta fel beszédsorozatban

Dr. Tóth Tihamér

Krisztus Király

című munkájában. Csupa szín, lendület, könnyed formában nyújtott megdönthetetlen érvek, a hírneves szonok egyéni módszernek ellenhatatlan ereje és varázsa hódoltatja meg a lelket a beszédekben Krisztus Király előtt.

Ara 240 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál.

A délafrikai kormány hivatalosan közölte, hogy a délnyugat-afrikai gyarmatokat nem adja át Németországnak!

Fokvárosból jelentik: A délafrikai kormány hivatalosan közölte, hogy nem hajlandó átadni Németországnak a délnyugat-afrikai gyarmatokat, amelyeket a békeszerződés a délafrikai államszövetségnek ítelt oda. Smuts igazságügy-miniszter a Colesbergben tartott nagygyűlésen kijelentette, hogy az egykori délnyugat-afrikai gyarmatoknak létfontosságuk van a délafrikai államszövetség jövője és biztonsága érdekében. Szó sem lehet tehát arról, hogy ezeket a gyarmatokat valaha is visszaadják Németországnak.

Olaszország és Szovjet-Oroszország között végleg megszakad a kereskedelmi hajózási forgalom

Bucuresti, Saját tud. Az Adriatica olasz hajózási társaság „Albano” nevű hajója, amely Constanzában gabonát rakott be és amelynek Novorosizsk és Batu felé kellett volna folytatnia útját, rendelkezést kapott, hogy ne hajózzék tovább orosz kikötőkbe, hanem az anatóliai partokon levő Samsun nevű török kikötő felé térjen vissza. Ez a rendelkezés újabb bizonyíték arra, hogy Olaszország és Oroszország között a kereskedelmi hajózási forgalom megszakadt.

„Főpróbát” tartott Budapest a repülőátadás elleni védekezésből

Félórára teljes sötétség borult a magyar fővárosra és környékére

Budapestről jelentik: Csütörtökre virradó éjszaka végrehajtották Budapest és környéke felett a repülőátadás elleni védekezés céljából tervezett elsötétítési és riasztó próbát. Este fél 11 órakor csak az úgynevezett irányfények gyér világossága derengett a főváros 15 pontján. Fél 12-től 12 óráig pedig teljes sötétség borult a fővárosra. A rendre ez idő alatt 4500 rendőr vigyázott. A forgalom az utcákon csaknem teljesen megszűnt, míg a pályaudvarokon, postán és kórházakban normális élet folyt. Fél 12 után két repülőgép indult szemléltető járással a főváros felett és abban a hivatalos tényezők foglaltak helyet, hogy megtekintsék az elsötétítést. Megállapítható volt, hogy a légvédelmi próba tökéletesen sikerült. Sem Pesten, sem környékén semmiféle tájékozódásra alkalmas fény nem volt látható. Pontban 12 órakor újból megszólaltak a riasztó szirénák és jelezték, hogy a veszély elmúlt. Néhány perc múlva ismét kigyulladtak a fények Budapest éjszakájában.

A légvédelmi próba alatt a főváros lakossága a legteljesebb figyelmet tanusította

A Tientsin-Pukow közötti utszakasz Kinában, ahol véres harcok folytak. Képünk a harcokból való.

NEM HIANYOZHAT EGY HAZTARTASBÓL SEM

ARAGAZ

Közzétették a Belgium területi sérthetlenségét biztosító német jegyzéket

Németország ünnepélyes nyilatkozatban kötelezettséget vállalt Belgium sem egységének és területi sérthetlenségének biztosítására

Berlinből jelentik: Szerdán megtörtént a nagyfontosságú jegyzékváltás Németország és Belgium között. Németország, mint azt a lapok előre jelezték, ünnepélyes nyilatkozatban kötelezettséget vállalt Belgium semlegességének és területi sérthetlenségének biztosítására, kijelentve, hogy ezt a biztonságot semmi körülmények között nem veszélyezteti, kivéve természetesen azt az esetet, ha Belgium valamely más állam oldalán részt venne Németország elleni támadásban. A német nyilatkozatra a belga kormány rövid jegyzékben válaszolt, hangsúlyozva, hogy a legnagyobb elégtétellel vette tudomásul a német nyilatkozatot és ezért a legőszintébb köszönetét fejezi ki.

Párizsból jelentik: A Belgium területi sérthetlenségéről szóló német nyilatkozattal kapcsolatban mértékadó francia körökben kijelentik, hogy itt Németország egyoldalú kötelezettségvállalásáról van szó, míg Belgium semmire sem kötelezte magát és egyszerűen csak tudomásul vette szomszédja lépését. Eppen ezért valójában nincs szó se megnemtámadási, se semlegességi egyezményről, hanem csak arról, hogy Németország egyszerűen csak kijelenti, hogy tiszteletben tartja Belgium sérthetlenségét. A Temps szerint a német nyilatkozat igen fontos politikai lépés és nagyjelentőségű a nyugateurópai béke szempontjából. A Liberté szerint a francia véleménye elhallgatni, hogy a német nyilatkozat költemenül érintette azokat a francia köröket, amelyek sohasem akarták belátni, hogy a francia szovjetbarát politika mennyire nyugtalanítja Belgiumot.

Egy dollárt ígérenek a japánok minden kínai katonaszökevénynek...

Zavargások törtek ki Mandzsukuóban

Londonból jelentik: A japánok szerdán újból megindították az általános támadást Shanghai ellen. Különösen Kiangvannál és Csapejnél bombázták a kínai hadállásokat és röpíratokat szórtak le, megadásra szólítva fel a kínai katonákat.

A röpíratok egy dollárt ígérenek minden kínai katonaszökevénynek.

A Reuter jelentése szerint Mandzsukuóban zavargások törtek ki.

A zavargók száma napról-napra növekszik és a mozgalom komoly helyzet elé állíthatja a japán hadsereget.

KINA KÉT HÓNAPON BELÜL ÖSSZEOMLIK?

Londonból jelentik: Nagy feltűnést keltett egy világlap sanghaji értesülése, mely fényt vet Bogomolov nankingi szovjet nagykövét legutóbb történt sürgős moszkvai utazására. Megbízható forrásból nyert értesülés alapján több haditudósító azt jelenti lapjának, hogy Bogomolov előterjesztést tett a szovjet kormánynak olyan értelemben,

hogy ha Moszkvának egyáltalában szándékában volna beavatkozni a japán-kínai viszályba Kína oldalán, ezt minél sürgősebben, de legalább két hónapon belül meg kell tennie,

mert komoly lehetőség van rá, hogy Kína ennyi időn belül összeomlik.

CÁFOlja A JAPAN NAGYKÖVETSÉG A FOJTÓGÁZ HASZNALATÁT

Párizsból jelentik: A japán nagykövetség a leghatározottabban megcafolja azokat a külföldön elterjedt híreket, amelyek szerint a japán haderő fojtógázokat használ. A cáfolat szerint a nagykövetség abban a helyzetben van, hogy megállapítsa, miszerint a japán csapatok sohasem folyamodtak a gázok használatához.

Évente harmincmillió dollárt költ propagandára a Ku-Klux-Klan

A Láthatatlan Birodalom lovagjainak új mozgalma

Newyork, október hó.
A fehérkámzsás, csuklyás Ku-Klux-Klan-lovagok az utóbbi években alig hallattak magukról. Az elmúlt hetekben azonban újból többször is szó esik róluk, különösen az U. S. A. baloldali, liberális világlapjaiban. Allítólag kiderült, hogy Hugo Lafayette Black, Alabama állam szövetségi szenátora szintén tagja s még hozzá aranyigazolványos, örökös tagja a Láthatatlan Birodalomnak.

Az a szervezet, amely ma a Ku-Klux-Klan nevet viseli, csak utánképzése és felújítása annak a titkos társaságnak, amely az U. S. A. déli államaiban a hatvanas évek véres polgárháborúja után keletkezett. Fiatalemberként alapították 1866-ban Pulaski központjában városkában s szűk baráti körükben terjesztették tanait. Hogy a pulaskii legények — legtöbbszörre lezserelt inszurgensek — honnan vették a Ku-Klux-Klan furcsa nevét, valószínűleg sohasem lehet

megállapítani. Némelyek szerint az ógörög „kuklos” (kör, gyűrű) szó mását kapcsolták össze az alliteráló, régi kelta Klan-szóval, amely Skóciában ma is élő fogalmat: nemzetséget, törzset jelent. Mások a latin „lux”-ból (fény, világosság) származtatják. A furcsa, élesen hangzó, a revolver-ravasz felhúzásának kattogó zöreijéhez hasonlító misztikus cím bevált. A dolog kezdetben nem volt valami komoly.

Voltak Nagyciklopsok, Nagytörökök, Nagysarkányok, a hat hydrával, Nagytitánok a hat fúriával, voltak Nagy-Barátok, Nagy és Kisvarázslók, az összejövetelek helyét barlangoknak hívták, amelyeket liktorok őriztek, szóval egész karneváli volt a hangulat a címek és szertartások megállapításánál.

De bármily komikusnak is látszik az egész szervezkedés, az eszmei mag, a Klan ideológiája annál komolyabb volt s a körülmények csak elősegítették az új alakulat megerősödését.

A kísérteties lovagok

A polgárháborúban, Északnak a Dél ellen viselt elkeseredett harcában a déli államok maradtak alul s az 1867 márciusi szenátusi dekrétumban Lincoln elnök felszabadította és teljes polgárjogokkal ruházta fel a néger rabszolgatömegeket. A déli államok angolszász lakossága saját népi öntudatának megcsúfolását és a degenerálódás veszedelmét látta a feketék emancipációjában, a súlyos gazdasági válság pedig, melybe az addig négerrel dolgozó társaság most egyszerre munkások nélkül maradt ültetvényesek jutottak, csak olaj volt a négerellenes hangulat izzó parázsára.

Mivel az az ellenszenv, amit a fehér ember a lenézett, testileg és szellemileg alacsonyabbrendűeknek tartott néger tömegekkel szemben érzett, a törvényes keretek között nem fejezhető ki többé, tehát a titkos szervezkedés fegyverhez nyúltak. „Harc a négeremancipáció ellen” hangzott a jelszó mindenfelé s a bizarr nevű Ku-Klux-Klan-barlangokba özönlöttek a fehérek.

A felszabadított fekete tömegekkel hamar meggyűlt a fehér lakosság baja. A néger sok helyen megtámadták az ültetvényeseket s elfoglalták a földeket. A polgárjogosított feketék gyakran bandákba verődve rabolták végig a környéket, vagy táborokba telepedve foglalkozás nélkül, lopásokból tengődtek s bérért sem akartak dolgozni.

Ilyen a légkör, amelyben a Klan terjeszkedni kezdett s törvénytelen eszközökkel akarta elhárítani a „fekete veszedelmet”.

Hírek terjedtek el, hogy titkos, éjjeli összejöveteleken, erdők mélyén, hegyek között halott lepelle burkolt álarcoz-kámzsás lovasok törvényt ülnék a rabláson, erőszakoskodáson ért négerrel fölött. A babonás niggerek azt tartották, hogy az éjszakai lovasok a háborúban elesett déli felelők szellemei s a Klan-lovagok mindent megtettek, hogy táplálják ezt a hitet. Éjféltájban fehérkámzsás, csuklyás lovas kopogtatott be a néger házak ablakán s vizet kért. A reszkető fekete kihozta vízesedényét, amelynek tartalmát a „szellem”-lovas szempillantás alatt kiitta, illetve eltüntette a bő kámzsza alá rejtett tömlőben, majd ráruvált a félelemtől félajult feketére:

— Több vizet hozz, egész vödörrel!

Mikor a vödör tartalma is eltűnt a rejtett tömlőben, a lovas zihálva sóhajtott fel:

— Ez az első korty, mióta agyonlőttek a shilohi csatában.

Aztán sarkantyúba kapta paripáját és elvágott.

Az éjszakában „kísértetek” vágtattak, „csontvázlovasok” nyargaltak, s ha egy niggert útjukba vetett a véletlen a lovas megállította:

— Hé, nigger — szólította meg —, fogd csak egy pillanatra a koponyámat, rettentően fáj a fejem, mióta elestem Charlesville mellett — és csontkezeléssel leemelve koponyáját, a néger kezébe nyomta...

A feketék félőrlöttek voltak a félelemtől s házukba zárkózva imádkoztak, ha alkonyat után felhangzott a Klan-lovások lódobogása, vagy a „barlangokból” kiszűrődő ijesztő lármák, amely jelezte, hogy a Klansmen-ek tagfelvételi szertartást tartanak valahol a közelben.

Az állandó, de eleinte ártatlan rémületkeltést csakhamar terror követte. A Klan szervezete nőtonnótt, az újabb megbízhatatlanabb, fegyelmetlen tagok egyéni akciókra vetemedtek, s ha

feketéken, hanem négerbarát érzelmű fehérek is végrehajtották, — sőt nem ritkán személyes bosszút is álltak némely ellenségükön, sőt rablógyilkosságokat is elkövettek.

A Klansmenek híre hirhedtté züllött már, mikorra a kormány akcióba lépett, s Brownlow tennesseei kormányzó katonaságot vezényelt a Klan-lovagok ellen. Mindenkit feljogosított arra, hogy azokat, akikről feltehető volt, hogy Klansmenek, önhatalmúlag elfogják és átadják a hatóságoknak. A szenátus 1871 áprilisában a Klu-Klux-Klan-ellenes törvény megszavazásával Grant elnöknek egy évre szinte diktatori hatalmat adott. Erre a nagy nyomásra aztán az akkori Nagy Mágus, Nathan B. Frost tábornok, a polgárháború legvitézebb lovastisztje, dekrétumot adott ki s feloszlatoztatta jelentette ki a Láthatatlan Birodalmat.

A világháború második felében kezdődött meg újból a Klan-mozgalom és bukkant fel ismét a Nagy Mágus, ezúttal azonban már nem titokban, hanem éppen ellenkezőleg, az amerikai reklámtechnika minden elképzelhető eszközével. Egészoldalas újsághirdetések, hatalmas utcai fényreklámtáblák, lepedőnyi falragaszok hirdették a Klan újjáéledését. Toborozták ismét a tagokat és tudtára adták mindenkinek a háború végével:

„Szörnyű veszély fenyegeti a fehér nőket!”

„A néger csak fehér nőt akar!”

A felhívásokon eleinte még nem szerepelt a Klan teljes neve, csupán a misztikus három K-betű s ez a felirat: „A déli gentlemanek társasága”. Ki kellett ugyanis próbálni, mennyire hatnak még a K-betűk! A kísérlet fényesen bevált: naponta százával, sőt ezrével tödultak az emberek felvétele. A félszázad előtti terrorcselekmények emlékét rég elmosta már az idő s ami a Klanról a köztudatban megmaradt, csupán homályos sejtélem volt, romantikus, hősi idők emléke, mikor lelkes hazafiak maguk szolgáltak igazságot s vették védelmükbe a fehér faj veszélyeztetett jogaival.

Üzletnek sem rossz!

A példátlan agitáció hatására csakúgy özönlött a dollár a birodalom főhadiszállására, az Atlanti Császári Palota kasszájába. A kezdetben öt dolláros tagdíjat csakhamar tízre emelték. A helyicsoportok alapítólevelei, oklevelei, a tagsági jegyek, szertartáskönyvek, felszerelési tárgyak is nehéz százezreket jelentettek a Klannak, amely a taggyűjtő ügynököknek 40–50 százalékot is fizetett a tagdíjakból. Fekete köntöst nem viseltek többé, mint a múltban, hanem fehér, bőjújú kámzsát, állig érő fehér csuklyával, amely csak a szemeket és a szájat hagyta szabadon. Az egyenruha hat és fél dollárba került s éveken át 6–700 darab készült és kelt el naponta.

Az atlanti főhadiszállás élén 1924-ig Simmons József Vilmos metodista lelkész állott, aki az USA-ban polgári egyéneknek is elnyerhető „ezredes” címet is viselte és nagymágusból nemesokrá Emperorrá, Uralkodóvá léptette elő magát. A ragyogó szónoki képességekkel rendelkező Simmons a tömeglelkületen kitűnő ismerője volt. Nagy szervező és jó üzletember is egyúttal, aki értette a módját, hogyan kell előcsalogatni a jenkik dollárjait s jól tudta, hogy a Klan csak majdnem korlátlan anyagi eszközök és erők birtokában érhet el politikai eredményeket. Stanley Frost, a Klan Főprófétája, a Klanról írott könyvében azt állítja, hogy a szervezet propagandára évente 25–30 millió dollárt költött!

Az agitáción kívül új alapokra helyeződött és lényegesen kibővült a titkos társaság ideológiája is. A négerellenes propaganda már nem hatott eléggé a tömegekre, megalkották a „100 százalékos amerikanizmus” fogalmát és ezt téve a Klan-eszme középpontjába, a négerellenesség mellett harcot hirdettek a zsidóság növekvő befolyása és hatalma ellen, — hogy nemsokára féktelen izgatásba kezdjenek a „politizáló katólicizmus” ellen is.

A fehér faj supremáciájának hirdetése mellett a Klan-mozgalom a tújhajtott, sovén nacionalizmus kifejezésévé fajult, amely csak a protestáns egyházakat és az angolszász

fajt hajlandó megtérni az Egyesült Államokban és egy kalap alá véve katolikusokat, zsidókat, négereket, iereket és minden nem angolszász bevándorlót, még a polgárjogot is elvitatta tőlük.

A néger- és zsidóellenes agitáció azonban messze mögötte maradt annak a türelmetlen, bárdolatlan és gyűlölködő antikatólikus magartásnak, amely a Klant annyira hirhedtté tette.

Az új államideál szerint, amelyet zászlójukra, a meztelen karddal feldíszített csillagos-sávos amerikai lobogóra írtak, „százszázalékos amerikaiaknak” és így a Klan-lovagok közé felvehetőnek csak azt ismerik el, aki angol-szász szülőktől származik, protestáns vallású és szülei, vagy legalább is ő maga már Amerika földjén született.

Százával, sőt ezrével táboroztak az autók egy-egy Klan-ceremónia alkalmával a nyílt mezőn vagy völgyekben, erdők szélén és szőlőkben, sőt ezrével csoportosultak a rejtelmes, fehérkámzsás lovasok a természetből egymásra hordott oltár körül, amelyre a csillagos lobogót borították rá. A zászlón meztelen kard és nyitott Biblia feküdt. Bengáli tűzzel lángoló keresztet vetítettek az égboltra és a tűzkereszt misztikus fénye mellett tartották a „Kludt”, a Klan felesége a felvétel szertartását és hirdette a Klan eszméit.

1924-ben nagy változás következett be a Klan vezetőségében az atlanti császári udvarban. Simmons lelkész visszalepett a „császárság”-tól és helyét Dr Hiram Wesley Ewans atlanti fogorvos, az addigi „legfőbb Ciklop” foglalta el, aki mai napig is „császári varázslója és uralkodója” a Láthatatlan Birodalomnak.

Mr. Ewans, ez a robusztus, diktatori hajlandóságú egyéniség „trónrelépése” óta mintha alábbhagyott volna a Klan katolikusellenes agitációja. A faji gyűlöletet, mindinkább felváltotta a bolsevizmus elleni védekezés. Ewans működése alatt a Klan jelentős politikai hatalommá fejlődött. A 3–3 és fél millió tagot számláló Klan-szervezet 1930-ban hatalmas tüntető felvonulást rendezett a washingtoni Fehérház előtt, ahol több mint harmincezer kámzsába burkolódzott Klan-lovag vonult fel, néma és hangtalan tiltakozásul az ellen a törvénytervezet ellen, amely a Klan feloszlását akarta kimondani.

Az újabb Anti-Klan Bill-ből nem is lett semmi. 1930 óta azonban a Klan mindjobban alábbhagyott a politikai természetű agitációval és csak titokban működik. Black bíró kinevezésével most újra napirendre került a Láthatatlan Birodalom ügye, amely kétségtelenül egyik legérdekesebb szellemi és politikai mozgalma a háború utáni Amerikának és amely minden kétséget kizáróan sokat fog még szerepelni a halálai magáról.

K. L. L.

Az élet bölcsesség könyve!

Az önfegyelmzés művészete

Írta: Dr Baudouin tanár.

Ára 110 lei.

Kapható: könyvosztályunknál.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hálftá: Egész évre 600, fél évre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.

Magyarországon: Egész évre 90 P, fél évre 55 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 25 fillér.

Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felölsszerkesztő: **PÉREDI GYÖRGY**

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvény meg és nem adunk vissza.
Csak a választásbéli magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt szél, éjjel talajmenti fagy, a nappali hőmérséklet emelkedik

BEFEJEZŐDTEK A KIRÁLYI HADGYAKORLATOK. Bucaresti. Saját tud. A királyi hadgyakorlatok befejeződtek. A hadgyakorlat vezetője tegnap adta ki az utolsó hivatalos közleményt a hadműveletekről. *Gamelin* tábornok, a francia vezérkar főnöke, nyilatkozott a hadgyakorlaton szerzett benyomásairól és elragadtatással beszélt a román hadsereg technikai felszereltségéről s a román katonai teljesítményeiről.

ÚJRA KIVIRÁGZOTT AZ ORGONA.

Timisoara. Saját tud. Október közepe felé járunk, de az enyhe őszben — újra kivirágzott az orgona. A rendőrkészletre udvarán lévő orgonabokrokon egyszerre két ág virágzott ki és kedves lila virággal, illatos tavaszi esodával örvendeztetette meg a szemlélőket. Mintha május volna. Egyébként a harmadik kerületben még több kertben is kivirágzott az orgona.

Nagy várakozás előzi meg az ipari és kereskedelmi alminiszter aradi látogatását. Saját tud. Hétfőn délelőtt Aradra érkezik Barcanu Mihail ipari és kereskedelmi alminiszter. Az alminisztert az állomáson a hatóságok fejei ünnepélyes fogadtatásban részesítik, majd a délelőtti folyamán anket lesz, amelynek keretében az itteni gazdasági élet képviselői különböző kívánásaikat adják elő és panaszaikat fejezik ki. Arad iparos- és kereskedő társadalma nagy várakozással tekint a miniszter látogatása elé, annál is inkább, mert az utóbbi időben több olyan ipari és kereskedelmi probléma merült fel, amelynek elintézése sürgős megoldást követel.

SIDROVICI ÖRNAGY AZ „ORSZÁGŐR” INTÉZMÉNY ORSZÁGOS PARANCSNOKA.

Bucaresti. Saját tud. A királyi Sidrovici őrnagyot, az OETR volt titkárát, a „Straja Tarii”, „Országőr” intézmény parancsnokává nevezték ki és megbízta az új intézmény megszervezésével.

FELTÖRTEK ÉS KIRABOLTAK EGY ÜZLETESET.

Satu-Mare. Saját tud. Szerdára virradóra ismeretlen tettesek feltörték és kirabolták Lebovics Ignác kereskedő üzletét, ahonnan nagy mennyiségű árut és mintegy négyezer lei készpénzt vittek magukkal. Hasonlóan rejtélyes betörés történt Baia-Mare is. Fülöp György baia-mare-i lakos családjával vacsorázott, közben ismeretlen tettes belopódzott a hálószobába s harmincezer leit zsákmányolt az egyik szekrényből. Közben Fülöp egyik leánya a szobába lépett, mire a betörő az ablakon át menekült. Később a házigazda pénztárcáját kilencezer lejjel és az iratokkal a kertben megtalálták. A betörések ügyében megindult a széleskörű nyomozás.

80 ezer leies ékszerlopás gyanújával letartóztattak egy hirhedt oradeai betörőt. Oradea. Saját tud. A cluj-i rendőrség megkeresése alapján előállították a rendőrségre P. Nagy János, többszörösen büntetett oradeai betörőt. A cluj-i rendőrség értesítése szerint P. Nagy János gyanúsított azzal a nyolcvanezer leies ékszerlopással, amit a múlt hét egyik napján követtek el Clujon. P. Nagy János az oradeai rendőrségen tagadta, mintha bármi része is volna a cluj-i ékszerlopásban és alibit is igyekezett igazolni, a rendőrség azonban letartóztatásba helyezte. Szerdáron a cluj-i rendőrség egyik tisztviselője jött át Oradeára, aki a hirhedt betörőt a rendőrségtől átvette és magával vitte Clujra, ahol azonnal megkezdik kihallgatását.

NYOLCEZER PENGŐT AJÁNLOTT

FEL A MAGYAR PÜSPÖKI KAR A SZENT ISTVÁN KIALLITÁS DIIAIRA.

Budapestről jelentik: A magyar püspöki kar nyolcezer pengőt ajánlotta fel az 1938-ban megrendezésre kerülő Szent István-kiállítás díjaira. Az erre összegyűjtött összeg egyébként huszezer pengőt tesz ki. A Szent István-díj pályázata festészeti és szobrászati részből áll. Csak olyan alkotással lehet pályázni, amelynek tárgyát Szent István és korának történelmi eseményeiből merítették.

Orvosok segélyalapja Timisoara.

Saját tud. Az orvoskamara november 7-én és 8-án orvoscsoportot rendez, amelynek keretében mintegy tíz orvosi szak-lőadás tart előadást és a kamara is megtartja közgyűlést. A közgyűlésen orvosi segélyalap létesítését fogják kimondani. A segélyalap révén főleg elaragott, elszegényedett orvosokat kívánunk támogatni.

FÉRJHEZ MENT GRAZIANI ALKIRÁLY

LEÁNYA. Addis-Abebaból jelentik: Graziani alkirály leánya, Vanda szerdán esküdtött örök hűséget Sergio Gualandi grófnak. A fényes esküvő szertartást az addis-abebei érsek végezte.

MEGAKARTA VESZTEGETNI A VIZSGÁLOBIRÓT A CSENDŐRMESTER.

Timisoara. Saját tud. A törvényszék a napokban kezdte meg Done Marin remeteamarei csendőrmester bűnpörének tárgyalását. Done azzal a váddal áll a törvényszék előtt, hogy egy kihallgatás alkalmával a gyanúsítottat, beteges öregembert, addig verte, míg az belehalt. A vizsgálatot Gabriel Viktor dr vizsgálóbíró vezette, akinél egyalkalommal megjelent az őrmester és levelet tett le az asztalra. A vizsgálóbíró, aki éppen egyik tisztviselőjével beszélgetett, csak később bontotta fel a borítékot s abban háromezer leit talált. Gabriel dr vesztegetési kísérlet címén tett feljelentést a csendőrmester ellen. A tárgyaláson még elmondta a vizsgálóbíró, hogy a boríték felbontása után rögtön lesietett az utcára és kereste a csendőrmestert. Ha sikerült volna rátalálni, nem jelentette volna fel, mert felháborodásában azonnal elintézte volna a dolgot másképpen. Done csendőrmester, aki jelenleg is Remeteamaren teljesít szolgálatot, azzal védekezett, hogy aznap két borítékot hozott a városba. Egyiket háromezer lejjel a védőjének, egy másik pedig a vizsgálóbírónak, több erkölcsi bizonyítvánnyal, amelyekkel igazolni akarta, hogy számos közszében kifogástalanul működött. A törvényszék a bizonyítási eljárás kiegészítését rendelte el és november 3-án folytatja a tárgyalást.

ÚJABB OLASZ CSAPATOK INDULTAK ÉSZAK-AFRIKÁBA.

Rómából jelentik: Szerdán délután újabb olasz csapatokat hajózták be Nápolyban Lybia felé. Három gőzösnő 4600 ember indult Észak-Afrikába.

Halastó, mint városi vállalat, Timisoara.

Saját tud. A városi időközi bizottság elhatározta, hogy a város területén lévő mintegy három és fél holdnyi kiterjedésű tavat halastóvá alakítják át. A tó az ugynevezett Kunszt-telep közvetlen közelében fekszik. Az átalakítási munkálatokat már a tavasszal megkezdik s a megfelelő időben a haltenyésztést is.

Megvalósíthatatlannak tartja a szerb kormány az önálló Horvátország tervét

Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormány-sajtó változatlanul folytatja éles támadásait az egyesült szerb ellenzék és a horvátok zágrábi megegyezése ellen. De támadja a megegyezést Korosec lapja, a „Slovenec” is, mely megállapítja, hogy az egyesült szerb ellenzék és a horvát demokrata koalíció közötti megállapodás szlovén körökben is nagy visszataszítást keltett. A „Vreme” szerint a Frank-párt is súlyosan elítéli a megegyezést, mely a párt szerint lehetlenné tette a horvát állam megvalósulását, az önálló Horvátország megteremtését.

Párizsból jelentik: Stojadinovic jugoszláv miniszterelnök és külügyminiszter, aki szerdán Chautemps francia miniszterelnökkel és Blum helvetius miniszterelnökkel folytatott megbeszélést, csütörtökre virradó éjjel Párizsból Londonba utazott.

Vásárlási kényszer nélkül...

Uj nagyáruház nyílt Bucarestben, a főpostával szemben s valóságos eseménye lett a főváros életének. Nem mintha nem lennének itt amugy is minden igényt kielégítő áruházak, négy-öt emeletesek, ragyogóak, amelyek díjat tüznek ki annak a leleményes vevőnek, aki olyan cikket kér, ami ott ne volna található. Ebben a tekintetben nem is éri utól az új nagyáruház a már meglévőket. Nem lehet benne gombostűtől százáig, művirágtól esőköpenyig, képkirakó-kockáktól francia lexonig minden elképzelhetőt vásárolni.

De a viszonylag nem drága áruk oly ötletesen vannak összeválogatva és oly kínálkozóan, elegáns kirakóvásárszerűen vannak a vásárlási kényszer nélkül bejövő közönség elé közszemlére téve, hogy ember legyen, aki áruház kör-sétáját vásárlás nélkül megusza itt. Mindenki talál valami jóféle piperecikket, olcsó nyak-kendőt, tetszetős irodai vagy háztartási felszerelési tárgyat, esetleg jelentéktelen apróságokat, mit tudom én, egy színes övöt, izléses gyöngyöt, kecses kalapácsot, ami az áruház agyafurt elrendezésében és felhalmozásában nélkülözhetetlenek, s rég-keresett és végre megtalált áruesszmenynek tűnik fel az ember előtt.

Es ami vonzóerőt már nem bír az árukészlet kifejtési, azt magas áramfeszítéssel pótolják és gyakorolják — a kiszolgáló kisasszonyok. Közel háromszáz kivétel nélkül szemrevaló, de nagyrészt csinos, sőt itt-ott feltűnően szép fiatal leány kedves rajvonala áll vagy nyájassággal és előzékenységgel a áruhalmozók fölött. S láthatólag nem eredmény nélkül. Fialat urak feltűnően kezdenek érdeklődni foglalkozási körüktől és tényleges szükségleteiktől messze távolesó cikkek, mint fazekak, gyermekjátékok, takarító szerszámok iránt, s megfigyeltem, hogy a 16-os számú áruállás bomlasztó mosolyu szőke kisasszonya rövid, megleghangu társalgások után nagy darab mosószappanokat ad el elegáns urfiaknak.

Közben tüneményes összegekről beszélnek az emberek, amelyeket az áruház részvénytársasági cégér alatt meghuzódó tulajdonosa, egy csehszlovákiai zsidó ebbe az üzletbe beleölt. Egyesek tízenyolc, mások huszonnyó, sőt ötven millióról suttognak. Ennyibe került a jólertesültek szerint a nagy Calea Victoriei uti sarokpalota két utcára néző, hosszú földszintjének újjáépítése, berendezése és árukészlettel való ellátása.

— Ötven millió lei! — ájaldoznak az emberek, — hát van jódolga ennek a csehszlovák zsidónak?... Es ha nem ötven millió, csak husz... Megéri ezt a munkát, izgalmat, kockázatot az a másik husz vagy ötven millió, amit, ha jól megy, ki tudja mennyi idő múlva meg lehet keresni ezen az üzleten?... Mert mivel lesz jobb bora, szebb lakása, izletesebb ételle, finomabb ruhája és több életöröme annak a cseh zsidónak, ha ezután nem husz vagy ötven, hanem negyven és száz milliója lesz?... Ah, ha nekem csak öt, vagy akár egy millióm lenne! Dehogy futkosnék én üzletek után! Dehogy izgulnék és vesződnék és mér-gelődnek és lohólnék és kockáztatnék újabb esetleges milliók összehozásáért!

Az üzleti szellem örök nyugtalanságát, a vállalkozó kedv folytonos többlet-akarását, a pénzforgalom lázas izgalmaiban való élettartalom találat, mind megannyi le nem becslendő tulajdonságokat mi, másverűek — sajnos — meg se tudjuk érteni!

Zürichi zárlat. Párizs 14.67 fél, London 21.56, Newyork 434.75, Brüsszel 73.25, Milánó 22.88, Amsterdám 240.37 fél, Berlin 174.60, Bécs — schilling 80.15, Prága 15.20, Varsó 82.20, Belgrád 10. Bucaresti 325.

KÉT HAJÓ ÖSSZEÜTKÖZÖTT A LA MANCHE-CSATORNÁN. Londonból jelentik: A La Manche-csatornán két ismeretlen nemzetiségű gőzös összeütközött. Egy német, majd egy olasz gőzös vette föl a segélykérő jeleket. Hastingsból nyomban segélyhajók indultak a katasztrófa színhelyére.

Tüzifa és szénszükségletét legolcsóbban a

„Pădurea”

cégnél szerezheti be. Prima minőség. pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: **Tyuskay István** Oradea, Strada Barrierii No. 14. — Telefon: **915.**

Katonai jelentkezések sorrendje Oradeán és a megyében

Dec. 11-én az 1917. évf. A-Z-ig,
Dec. 13-án az 1916. évf. A-Z-ig,
Dec. 15-én az 1914. évf. A-Z-ig,
Dec. 16-án az 1913. évf. A-Z-ig,
Dec. 17-én az 1912. évf. A-Z-ig,
Dec. 18-án az 1911. évf. A-Z-ig,
Dec. 20-án az 1910. évf. A-Z-ig.

Katonai jelentkezések a megyében

December 23-án Diosigona a jancsi és a diosigiek, december 28., 29., 30. 31-én a diosigi hadkötelesek katonai igazolványát fogja láttatni a bizottság.

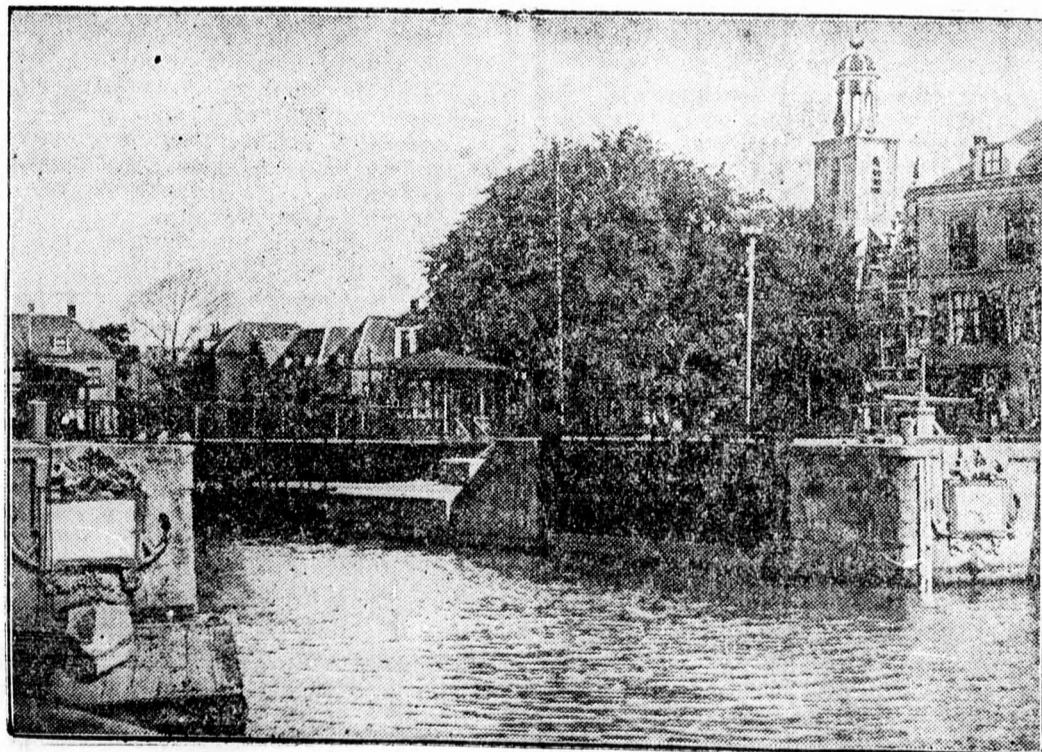
November 1-én Poclusa de Barcaui a sarsági és a hencestii, november 2-án a selistei és gurbesti, november 3-án radari és sarcaui, november 4-én a ciulesti és spinusi, november 5-én a burzucii és november 6-án a poclusa de barcaui hadkötelesek katonai livretjét láttatja a bizottság.

Négyre emelkedett a constanzai vasútszerencsétlenség áldozatainak száma. București. Saját tud. A constanzai vasúti szerencsétlenség halottainak száma négyre emelkedett. A vizsgálat megállapította, hogy a negyedik és ötödik vagon közötti kapcsoló annyira megrongált volt, hogy ellenálló ereje nem is lehetett.

Kigyulladt a halmazba hordott bútorzat. Timișora. Saját tud. Fiala Kálmán dr. táblabírónak a Victoria-bank épületének harmadik emeletén lévő lakásában tűz támadt s az egész bútorzatot elhamvasztotta. A táblabíró lakását most kellett volna újra festeni s ezért az egész lakáshozrendezést az egyik szobába hordták össze. A bútorok, öszegöngyölt szőnyegek, fehérneműek tömege közt keletkezett a tűz. Fialánét, amikor benyitott a szobába, a sűrű füst annyira elkábította, hogy csak a lépcsőházig tudott menekülni, ott ájultan összeesett. Hazatérő férje talált rá és azonnal szanatóriumba vitette. A kár igen jelentékeny, de biztosítás révén részben megtérül.

Veszély fenyegeti bőrét a víz által... mert a víz kemény. De a legkeményebb víz is elveszti ártalmosságát, ha mosdóvizébe Mack's Kaiser Borax-ot önt. Csak a közismert vörös dobozban valódi, kimérve nem kapható.

Oradeai Iparosok Hitelszövetkezet Temetkezési Egyesülete értesíti „A” csoportjának tagjait, hogy özv. Novák Ignácné és Pintér Tamás (472., 473.) a „B” csoportból pedig Megyeri Imre és özv. Losonczy Istvánné (214., 215.) tagunk meghalt. Ezért az esedékessé vált 10, illetve 11 lej minden egyes tag által befizetendő az egyesület pénztárába vagy a pénzbeszedőnek. Az elnökség.

Egy szép régi város, ahol minden olcsón eladó.

Hollandia egyik legrégebbi városa Hellevoetsluis, amely valaha híres hadikikötő volt, ma el van vágva a tengertől s lassan kihal: mindössze 700 lakosa van. A városkában szinte minden eladó: a legszebb házakat 40-50 hollandi forintért (3-4 ezer lei) meg lehet vásárolni. Nemrégiben eladtak egy templomot plébániástól, orronástól — 150 német márkáért.

HOLTTEST AZ UTAZÓ KOSÁRBAN.

Sfantul-Gheorgheról jelentik: Megdöbbentő leletekre bukkantak az elmúlt napokban Veres Sándor és Veres Mihály chilei malmosok. A falu szélén levő malmok közelében egy hatalmas utazókosarat találtak és amikor kíváncsian felnyitották, rémülten látták, hogy a kosárban egy 35 év körüli férfi öszegöngyölt holtteste fekszik. A malmosok nyomban értesítették a csendőröket, akiknek intézkedésére a holttestet beszállították a sft.-gheorghiei kórházba. A hivatalos orvosi vizsgálat megállapítása szerint a szerencsétlen ember bűntény áldozata, mert nyakán fojtogatás nyomai észlelhetők. Az ismeretlen holttest személyazonosságát nem sikerült megállapítani, mert zsebeiben semmiféle igazoló iratot nem találtak. Érdekes az a körülmény, hogy egyik zsebében a támadók érintetlenül hagytak 70 ezer leit. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a holttest személyazonosságának megállapítására és az esetleges gyilkos kézrekerítésére. Eddigi feltevések szerint az ismeretlen férfi holtteste egy braszói vándorkereskedővel azonos.

A CSEMPÉSZEK MEGTÁMADTÁK SCHIPOR CSENDŐRÖRNAGY AUTÓJÁT. Sighet. Saját tudósítónktól. Schipor, csendőrnagy a napokban Caragati, Macri, Micula vámtisztviselők és Opirca rendőrfelügyelő társaságában autón Viseul de Sus felé tartottak. Viseul de Jos határában egy botokkal felfegyverkezett tiztagu társaság megtámadta az autót. Az ütések azonban az utasokban nem tettek kárt, csak az autó sárhányóját érték. A támadók közül nyolc elmenekült, kettőt azonban sikerült elfogni. Kihallgatásuk során beismerték valamennyien, hogy egy csempészbanda tagjai. Az eljárás ellenük megindult.

Jaj a nyúlaknak. Pénteken, október 15-én kezdődik a nyúlvadászat. A kiméleti idő, amelyet a törvény a tapsifüleseknek ad, aznap véget ér. A sok vadász tisztogatja már a pusztát, készíti a töltenyt, porolja a szekrényből szedett vadászruhát, zsiradékkal vízteleníti a csizmát és még sok mindentféle előkészületet tesz. Vajjon sejtik-e a nyúlak a nagy veszedelmet, amely rájuk várakozik? Tudják-e, hogy vége a gondtalanságuknak, bujkálniuk, menekülniük kell a vadász urak elől, akik puskájukból golyózáport zúdítanak rájuk? A zöld erdőből, ahol életvidáman ugrándoznak, agyonlőtt állapotban háztartások asztalára kerülnek. Jó volna őket megvizsgálni, hogy a kiméleti időt a szerencse két nappal megnyújtja számukra. A vadászati társulatok megállapodása szerint csak csütörtökön és vasárnap lehet nyúltra vadászni. Így bár pénteken véget ér a nyulak kiméleti ideje, valójában csak vasárnap kezdődik számukra a halálos veszély.

Három napig holtan fekszik, mire rátaláltak. Timișoara. Saját tud. Lugojon szíveszhűhűdésben halt meg Józics Dusán bocsorkkészítő. Mivel magános öregember volt, csak három nap múlva vették észre a halálát. A szomszédoknak tűnt fel, hogy nem mutatkozik. Feltörték a lakása ajtaját s a padlón holtan találták rá.

* A vakbélgyulladás veszélye elleni védekezés egyik hatásos módszere abban áll, hogy az ember a beleit hetenként legalább egyszer — reggel éhgyomorra egy pohárral — alaposan kitisztítja. Kérdezze meg orvosát!

Fizetési felszólítás a gépkocsi tulajdonosokhoz. A vármegye illetékes ügyosztálya értesíti a gépkocsi tulajdonosokat, hogy az októberi adójukat legkésőbb november 1-ig rendezzék. Ez a legkésőbbi időpont és azok ellen, akik november 1-én túl is hátralékban maradnak, törvényes eljárás indult.

Bihormegyei napszám halálos szerencsétlensége a fővárosban. București. Saját tud. Kádár Todor 32 éves bihormegyei származású napszámásra a Bulevardul Lascar Catargiu-ut 20. számú alatt épülő blokkház állványáról ráesett egy gerenda, amelyet kötélen akartak a magasból leeresztetni. A szerencsétlen ember azonnal meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy a kötél gyenge volt és szakadt.

Halálragasztott a vármegyei autó egy falusi gazdálkodót. Oradea. Saját tud. Halálosvégtű gépkocsiszerencsétlenség történt a bihormegyei Ceica község főutcáján. Mangra Joan képviselő a megyei iskolaszék elnöke, a vármegye tulajdonát képező Ord. 6. számú luxusautóval Ceicára utazott. A gépkocsit Bradea István megyei sofőr vezette. Amikor a ceicai főutcán akartak keresztülhaladni, a kocsi elé került Cosma Todor 52 éves Serghei községbeli gazda. Bradea észrevette az uttesten áthaladó embert és le is fekezte az autót, de a katasztrófát megelőzni már nem lehetett. Cosma Todor fejével nekizuhant az autó hűtőjének és vértől borítva rogyott össze. A szerencsétlen embert a ceicai kórházban részcsitették első segélyben, majd beszállították az oradeai közkórházba. Segíteni azonban már nem lehetett rajta és rövid szenvedés után belehalt sérüléseibe. Bradea Istvánt, a gépkocsi vezetőjét őrizetbe vette a rendőrség.

* Segítség iszákosság ellen. Kérjen díjtalan felvilágosítást: Dr. Odor „Mária”-gyógyszertárban. Carani, jud. Timis-Torontál.

SZÍNHÁZ

THALIA SZÍNHÁZ HÁROMNAPOS VENDÉGTÁJÉKÁNAK MŰSORA:

Október 15., péntek este 9 órakor: **Eltévedt báránycák.** (André Birabeau világhírű vigjátéka. Fényes Alice, Erényi Bőske, Paal Magda, Perényi János, Gulácsi László, Tóth Elek, Mészáros Béla, Lantos Béla, Szabados Árpád, Deéy Jenő, stb. fellépésével.)

Október 16. szombat délután 3 órakor: **Dellia.** (Olcsó helyarákkal.)

Október 16. szombat délután 5 és fél órakor: **Eltévedt báránycák.** (Rendes helyarákkal.)

Október 17. vasárnap délután 3 órakor: **Dellia.** (Olcsó helyarákkal.)

Október 17. vasárnap délután 6 órakor: **Eltévedt báránycák.** (Bucsu előadás, rendes helyarákkal.)

A SZÍNHÁZI IRODA KÖZLEMÉNYEI:

— **Eltévedt báránycák.** Felesleges minden más hangzatos reklám, mert a darab önmaga helyett beszél. A budapesti sajtó és a színpadjáró közönség egyöntetűen megállapították, hogy az **Eltévedt báránycák** című vigjáték, amelyet a Belvárosi színház sorozatos előadásokban mutatott be és még ma is állandó műsora a színháznak, olyan sikert ért el, ami szinte egyedülálló. Az **Eltévedt báránycák**, mint a színpadirodalom egyik remeke itt Oradeán Cluj után közvetlen kerül bemutatásra minden más vidéki várost megelőzve és amely előadásra lázas izgalommal készül a Thalia Magyar Színház kiváló prózai együttese. Minden egyes szerep egy élmény, éppen ezért az igazgatóság az **Eltévedt báránycák**-at a legkitűnőbb szerposztásban hozza színre Oradeán. Az **Eltévedt báránycák**, amely az óriási elővételből itélve Oradeán is zsúfolt házak előtt fog színrekerülni pénteken este 9 órakor, szombat délután fél 6 órakor és vasárnap délután 6 órakor van a színház műsorán, mindenkor rendes helyarákkal. Az **Eltévedt báránycák** I. felvonási papír kereskedését a Sipes és Reich cég állítja ki.

— **Dellia.** Molnár Ferenc ragyogó vigjáték újdonsága, amelyet a Thalia kiváló prózai együttese már a múlt héten óriási siker mellett bemutatott, most szombaton és vasárnap délután 3 órakor is színre kerül olcsó helyarákkal, teljesen a bemutatás előadás szerint jegyek mindkét előadásra már csak korlátozott számban kaphatók a színház elővételű pénztárából.

SPORTHIREK

Két számban győzött Románia a Balkán teniszbajnokságon. Szalonikiból jelentik: A Balkán teniszbajnokságon végeredményben a női egyest és a férfi-párost nyerte meg Románia. Az előbbiben Somogyi és Berescu Bucurestiben játszik le a döntőt, Caralulic és Schmidt pedig már megnyerték versenyüket. (A bajnokságot nem az eredetileg tervezett csapatverseny formájában játszották le.)

JUNIUSBAN SCHMELING-LOUIS. New Yorkból jelentik: A Louis-Schmeling világbajnoki mérkőzést sikerült lekötni, E szerint a mérkőzés a jövő év júniusában lesz Newyorkban és a bevételből Schmeling husz százalék részesedést kap. Ha Louis júniusig elveszti világbajnoki címét, akkor Schmelingnek az új világbajnokkal kell mérkőznie és ez esetben a bevétel harmincöt százalékát kapja. A szerződés külön kikötése szerint Schmelingnek júniusig csak Németországban szabad mérkőznie.

Csehszlovákia—Lettország 4:0 (2:0). Prágából jelentik: A cseh válogatott szerdán délután a lett válogatottal mérte össze erejét. A mérkőzést a cseh válogatott 2:0-ás félidő után 4:0 arányban nyerte meg.

Román bíró ajánlott első helyen a MLSz. Budapestről jelentik: Xifando román, Popovici jugoszláv és Axanapules görög játékvezetőket javasolta a magyar szövetség a Magyarország-Svájc Európa-kupa mérkőzés bírójául. A svájci szövetség rövidesen választ az ajánlott bírók között.

A magyar Nemzeti Bajnokságban vasárnap a következő mérkőzések kerülnek lejátszásra: Hungária—Phöbus, Nemzeti—Törökvis, Ujpest—Bocskai, Elektromos—Szürketaxi, Budafok—Budai „11”, Kispest—ETC, Szeged—Ferencváros.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindent a „MAGYAR LAPOK”-at.

HIRDETMÉNY

A kulturális nivót napjainkban nagy mértékben emeli a rádió is.

Tudományos előadásokat, jó zenét, politikai híreket hűen közvetít minden házba a rádió. Mennél jobb a készülék, annál kellemesebb, jobb a vétel.

A PHILIPS-cég a Rádiótársaság kifejezett, kívánságára elhatározta, hogy ezeket a kulturtörekvéseket azzal támogatja, hogy az 1937-38. idényre minden készüléktípus árát igen alacsonyan állapítja meg, amellyel azonban minőség tekintetében a lehető legtökéletesebbet adja.

Hogy mindenkinek lehetővé tegye egy PHILIPS-készülék vásárlását, a PHILIPS-főleg a Societatea de Radiodifuziunea kívánságára, - elhatározta továbbá, hogy a rádiókészülékeket igen könnyű fizetési feltételek mellett, egészen 18 hónapig terjedhető részletre árusítja.

Késik a bucuresti új főútvonal megnyitása

Bucuresti, október hó.

A nyári munkaévadban, amelynek immár kezdenek végetvetni az esők, ismét sokat változott Bucuresti képe. A nagy út, amelyet a Bratianu-tér és a Piata 8 Iunie-re átkeresztelt egykori Nagypiac-tér összekötésére terveznek a belváros zög-zugos kereskedelmi házrengelgén keresztül, nagy lépésekkel jutott közelebb a megvalósuláshoz. A kisajátított régi házak lerombolása és az omladékok elhordása után visszamaradt telkek már összefüggő rést vágnak az ódon és kétes tisztaságú épületek és utcák negyedén keresztül, amely lassan eltűnik a bucurestieknek még az emlékezetéből is, hogy hatalmas, a forgalom lebonyolítására épüly alkalmas, mint a modern főváros szépségigényeit is kielégítő útnak adja át helyét.

Természetesen a rombolás munkája nem megy oly gyorsan, mint ahogy azt a nagy városrendező Donescu főpolgármester s a modern Bucuresti más derék megálmódói és kitervezői elképzelték. Kora tavasszal azt a hírt közölték a lapok, hogy az új nagyút és az átalakított Piata 8 Iunie-tér felavatása június 8-án, a király trónralépésének évfordulóján meg fog történni. Később már megelégedtek volna az illetékesek és a fővárosi lapok beszámolóival azzal is, ha az ünnepélyes felavatás a parlament október 15-iki, illetve november 15-iki megnyitáskor zajlik le. Ma már kétségtelen, hogy nem lesz meg a felavatás még a jövő évi június hó 8-án, sőt a jövő őszi parlamentnyitáskor sem.

A fővárosnak ugyanis fogytán van a városrendezés céljára kölcsönképpen felvett 300 millió leje, amit a kisajátított ingatlanok kifizetésére szánt. Ezenkívül a házlajdonosok az egész vonalon mindent az utolsó lehetősé-

gig, a legeslegutolsó bírósági fórum döntéséig ragaszkodnak ingatlanukhoz, illetve ahhoz a pénzösszeghez, amelyet becslésük szerint tulajdonuk ér, amely összeg természetesen magasán gyanánt megajánl. Azért még mindig a perek egész sora van folyamatban az ilfovi bíróságok előtt. Addig pedig, amíg a kisajátítási eljárás végig nem járta az összes rendelkezésre álló fórumokat s a tulajdonos nem kapta kézhez kisajátítási díját, nem jelenhetnek meg a lerombolásra ítélt házaknál az építészeti hivatal csákányos osztagai.

A Szent György-tér nagy, régi épületesoportja azonban teljesen eltűnt a nyáron s ma itt impozáns térség terül el, amelyen szorgos munkások végzik a leendő Piata Sfântul Gheorghe földszintalatti munkálatait, megteremtve a nagyváros életfolyamatához szükséges ereket, vezetékeket, gócpontokat s más fontos biológiai szervek egész kompiált és csodálatos rendszerét.

De a lerombolt házak pusztá felkei között még érintetlenül és a megnyílt távlatokon messzeláthatóan áll az ősi Baratia-kolostor, amelynek a bucuresti római katolikus egyház nagy kárára szintén a városrendezés magasabb szempontjának áldozatául kell esnie.

Mint minden tulajdonos, úgy az egyház is addig igyekszik huzni-halasztani a dolgot, amíg csak lehetséges, annál is inkább, mert a hajdani kolostor — s ma plébániahelyiség — földszintjén lévő nagy bért fizető üzletek az egyház egyik legfontosabb és nehezen pótolható jövedelmi forrását képezik. Az a tizenkét millió lei, amit a főváros az ódon házrész kisajátítása fejében megajánlott, távolról sem felel

meg annak a tőkének, amit a ház jövedelme feltételez, illetve amit a telek értéke képvisel. Azért itt is perre került a dolog s minthogy az ügy még mindig csak a törvényszéken van, előreláthatólag hosszú időbe kerül még, amíg az első csákányütések kikezdi a nagyműltű épületet, amely egykoron a bucuresti katolicizmusnak egyetlen székháza s az európai katolicizmusnak messze kitolt jelentős őrhelye volt.

Nagy változásokon ment át a nyári munkaévad folyamán a Piata 8 Iunie is, amely a vásáresarnokok lerombolása után a főváros legnagyobb tere lett, méltó ahhoz, hogy a belőle kiinduló parlamenti följáró előtere legyen. Az országgyűlés tagjai, ha majd a parlament megnyitáskor erre robognak el gépkocsiaikkal, rá se fognak ismerni e két évvel ezelőtt még annyira keleties jellegű városrésze, amely ma Bucuresti balkáni hagyományai-val való végérvényes szakításának, a főváros nyugatiasodottságának egyik legimponálóbb bizonyítéka. Utakkal és pompás gyeppázsítokkal remek kiképzést nyert ez a tér, hatalmas ív-lámpák világítják be, összhangban a parlamenti följáró és a Dimbovita befödésével nyert széles körűt lámpasoraival és kiképzésével, úgyhogy a parlament-nyitás királyi menetének valóban impozáns keretet fog nyújtani.

Itt említhetjük meg, hogy a nyár folyamán külépitményében teljesen befejezett királyi palota környéke is rövidesen nagy változásokon megy át. A palota mellett emelkedő három-négy emeletes házak már hetek óta kilakoltatva, üresen állanak. A főváros, mint ismeretes, ezeket is kisajátította, hogy helyükön a jelenlegi épületek közé szorított királyi palota köré sétányt létesítsen s ezzel a város központjának képét is előnyösen változtassa meg. (J. B.)

Olvassátok és terjesszétok a Magyar Lapok-at!

KÖZGAZDASÁG

A Duna hajózhatóságának fokozását vitatja meg őszi ülészakán a Duna-bizottság

Bucuresti. Saját tud. Galatzból jelentik: Az európai Duna-bizottság őszi ülészakájának tanácskozásai október 14-én kezdődnek. A megbeszélések fő tárgyát a Duna egyes részeinek hajózhatóságát fokozó intézkedések kérdése és

a Szent György-csatorna építése fogja képezni, aminek céljaira a bizottság előreláthatólag kölcsönt vesz fel. Egyes behozatali cégek emlékiratot fognak benyújtani, amelyben a túlmagas tonnázsilleték ellen emelnek kifogást.

Elhalasztotta a legfőbb banktanács több ardeai bank alapszabályainak módosítását

Bucuresti. Saját tud. Szerdán délután ülést tartott a legfőbb banktanács Constantinescu bankkormányzó elnöke alatt. A legfőbb banktanács többek között elhalasztotta a döntést a következő bankok alapszabályainak módosítása ügyében: Tg.-Săucești Takarékpénztár, Prima Cassa de Economie Saturnare, Treiscaune Takarékpénztár, a Johannesfeldi Jud. Torontal Takarékpénztár. E bankok helyzetének verifikálása után fog a döntés megtörténni. Jövőhagyta a tanács a Banca Someșana (Dej) alapszabályainak módosítását az alapítók 700 ezer leire való csökkentésével

Zavarok az új ipartörvény végrehajtása körül. Arad. Saját tud. Az új ipartörvény végrehajtásával kapcsolatban az utóbbi időben súlyos komplikációk merültek fel. Az illetékes hatósági szervek ugyanis csupán a régi iparendéssel bíró iparosok könyveit cserélték be, azok a segédék azonban, kik képzésük révén az üzletnyitásra jogosultak, nem kaptak munkakönyvet és így a törvény értelmében kontárokknak minősültek. Az utóbbi napokban Aradon járt Stavri Cunesu a munkaügyi miniszterium vezérigazgatója, aki előtt az érdekeltek feltárták panaszukat. A miniszteri vezérigazgató határozott ígéretet tett arra, hogy miután a fővárosba visszatér, nyomban intézkedik a utasítást ad ki, amelynek értelmében az ipari műhely nyitására jogosult segédék iparkönyvhöz juthatnak s ezáltal eke-rülnek azt, hogy formai okok miatt a hatósággal összeütközésbe kerüljenek.

Perdöntő tanuvallomás a saturnarei Iparos Otthon feloszlási perében. Saturnare. Saját tud. A munkaügyi miniszterium által a saturnarei Iparos Otthon feloszlása érdekében beadott kereset legutóbbi tárgyalásán a törvényszék elrendelte dr. Glatz József ügyvéd és Ferentiu Agoston volt polgármester tanukénti kihallgatását. Dr. Glatz József szerdán mondta el vallomását, melyben megcáfolta a munkaügyi miniszteriumnak azon állítását, mely szerint az Iparos Otthon és a Ipartestület 1919-ben egybeolvadtak volna. A munkakamara ugyanis ezen az alapon vette bíróságba az Otthon hatmillió lei értékű ingatlanát. Dr. Glatz József elbeszélte, hogy 1919-ben több mint kétszáz ezer korona adósság terhelt az Otthont. A hitelezők az összeget nemcsak az egyesület, hanem a vezető tagok vagyonára is bekebeleztek, miért is az érdekeltek az Otthon épületének értékesítését sürgették. A város négyszáz ezer koronát ajánlott fel az ingatlanért. A szerződés aláírása előtt a frontról hazakerült iparosok kimondták: ha megteremtették az Otthont, meg is mentjük. Társadalmi akcióval a szükséges összeget előteremtették és kielégítették a hitelezőket. Az iparos társadalom nyomására az Otthon választmányja kimondta, hogy a hasonló helyzet előállításának megakadályozására felülvizsgálati jog gyakorlására felkéri az ipartestületet s hogy ezen jognak kifelé is címet adjanak, az Iparos Otthon nevével — anélkül, hogy a tulajdonjog állapotában változás állott volna elő Ipartestületi Otthonra változtatta s ezt a telekkönyvben is bejegyezték. Hat év múlva a törvényszék a névváltozást semmienként nyilvánította és az egyesület nevével Iparos Otthonra változtatta vissza. Az Iparos Otthon — mondotta vallomásaiban dr. Glatz József — különben nem lehetett az Ipartestület függvénye, mert az egyesület 1911-ben alakult, míg az Ipartestület csak két évvel később, 1913-ban létesült. Ferentiu Agoston volt polgármester nem jelent meg a tárgyaláson s kihallgatását későbbre halasztották.

Szép sikerrel zárult a sighetli fajmarha-kiállítás. Saját tud. Mint megírtuk, a maramuresi horzderes fajállat tenyésztő szindikátus a mezőgazdasági kamarával karöltve nagyszabású kiállítást rendezett a kincstári csürben. A kiállításra közel 300 darab fajmarhát hajtottak fel. A kiállítás zsűrijének: dr. Mán Zoltán megyefőnök, Surca Flavius, Dán György, dr. Szergely József, Mahem bucaresti tanár és dr. Talos voltak a tagjai és az osztályozások során kilenc első, 14 darab második és 39 darab harmadik osztályú díjat osztottak ki. A díjnyertes állatok gazdái pénzjutalomban részesültek, azonkívül oklevelet és emlékérmét kaptak.

VÉGRE KIALLITJAK AZ ÚJ MESTER- ÉS MUNKA-KÖNYVEKET. Timișoara. Saját tud. Hónapokig tartó várakozás után a munkakamara-hoz végre megérkeztek az új mester- és munkakönyvek. A kamara néhány nap múlva meg is kezdi a könyvek szétosztását. A szétosztás természetesen hosszabb időt fog igénybe venni, miután a nyomtatványokat még ki kell tölteni és egyébként is tízannyegyszer könyvről van szó. A szétosztás meghatározott sorrendben megy végbe. Először a szabószakra, majd az asztalosok mester- és munkakönyveit kerülnek szétosztásra.

TIZ VIDÉK KILENCVENEGY KÖZSEGÉBE VEZETIK BE RÖVIDESEN A VIL-LANYVILÁGÍTÁST. Bucuresti. Saját tud. Fransovic közlekedési- és közmunkaügyi miniszter tegnap a király jelenlétében 15 sibiu-megyei faluban felavatta a villanybevezetést. A miniszter ezalkalommal ismertette a kormány további villanybevezetési tervét. Eszerint tíz vidék 91 községe összesen 185 000 lakossal fogja rövidesen a villanyvilágítás előnyeit élvezni.

Heti piac Saturnaren. Saját tud. A szerdai heti piac, mint a termény, mint az állatvásáron kielégítő forgalmat eredményezett. Az állatvásáron tovább tart az áruhiány, különösen borjut hoztak fel kevés számban, aminek okát mult heti vásárljenteszkben kifejtettük. Kialakult árak a következők: Hízott marha élőszuliban 14—15, sovány marha 12—13, sertés első osztályú 22—23, másodosztályú 20—22, borjú 28—30, juh 13—14 lei kilogrammonként. Terményárak: Buza 440—460, árpa 370—380, zab 350—360, utjenceri 260—270, napraforgó 400—415 lei. A terménypiacon mintegy 600 métermázsra árut hoztak fel, ami a gazdák árulási kedvének emelkedését mutatja.

Új imakönyv! Megjelent

Dr. P. Boros Fortunát
összeállításában:

Mária

légy anyám!

első imakönyv a nők részére.

Az író-szerkesztő a női lelkek különös kívánságaira, igényeire volt tekintettel imakönyve összeállításánál. Minden különös alkalom ki-domborodik és az ájtatosság változatoságával találkozunk ebben a hézagpótló imakönyvben, amely az erdélyi könyvpiac értékes újdonsága. Nagyon izléeses kiállítással a Szent Bonaventura könyvnyomdáiban készült.

Ara egész vászonkötésben 5% lel.

Kapható: KÜNYVOSZTÁLYUNKNAI.

Ajándékkönyvnek is kiválóan alkalmas!

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.)
Cím a kiadóban 10 lei.

Lakás

Kiadó

1 szobás, szép utcai lakás november 1-re. — Oradea, Str. Jon Ghica 17-a. szám.

Szép egyszobás lakás mellékhelyiségekkel és mosókonyha használat-tal november 1-re kiadó. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 39.

2-3 szobás lakást keresek. Lehetőleg magánházzal kerettel. Cím: Boér Péter, Oradea, Str. C. Cipariu 23. sz.

Kiadó

4 szobás parkettes öszkomfortos uri lakás. Megtekinthető 11—12. Oradea, Strada Holban 44. szám.

Kertvárosban, villamos megálló közelében 2 szobás modern magánház azonnalra kiadó. Oradea, Str. Cantacuzino 60. Értekezni: Dallos, Telefon 802.

Butorozott szoba

kiadó. Oradea, Str. Xenopol 13. szám.

2 szobás

előszobás utcai lakás kiadó november 1-re. Oradea, Str. Bratianu No. 52.

Kiadó

november 1-re 3 szobás, fürdőszobás udvari lakás, ugyanott egy 2 szobás. Oradea, Ciorogariu-utca 41. szám.

Kiadó

2 szobás mellékhelyiségekkel álló lakás november 1-re. Cím: Oradea, Str. Bratianu 55.

Utcai háromszobás lakás mellékhelyiségekkel, november 1-re kiadó. — Utcai butorozott szoba azonnalra kiadó. Oradea, Parcul Carmen Sylva 6. szám.

Háromszoba előszoba fürdőszobás lakás november 1-re kiadó. Oradea, Strada Aurel Vlaicu 31-a.

Különféle

Női és férfi kalapok készítését olcsó árban vállalom. Mester kalapos, Oradea, Strada Alexandri 16. szám.

Figyelem!

Tarján órák-ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 8. Javítások szakszerepen készülnek.

Egy rövid

keresztúros zongora bérbeadó. Cím a kiadóban.

Adás-vétel

Eladó

egy 12 személyes hagyomány mintás meiseni ebédülő szerviz. Cím megtudható Str. Delavrancea 43, földszint.

Sírlámpák eladók Oradea, Str. Nicolae Jiga 46. szám.

Eladó

versenyzongora. Oradea Str. Bratianu 27.

Eladó

ebédülő szőnyeg, használt 3x4 méter. Oradea Str. Vilson No. 2.

Jókarban lévő

komplett hálószoba, kápek, ágytakaró, elköltözés miatt eladók. — Oradea, Str. Nic. Zsiga 52. szám.

Jókarban

lévő modern kombinált szekrényt, asztalt, fotelleket vennék. Cimeket a kiadóba kérek.

Jókarban lévő

2 sötétkék Neumann télikabát 6—8 éves gyerekeknek eladó. Oradea Str. Bratianu 19. szám.

Jókarban

lévő használt vaskályha öntött és előmelegítő cserépkályhához eladó. Oradea, Strada Andrei Muresan 10. sz.

Eladó

egy jókarban lévő használt gyermek bunda, barna, 7 éves lánynak és egy férfi rövid borkabát, Oradea, Str. Vlahuta No. 34.

Használt

télikabát, 14 éves fiúnak eladó. Oradea, Str. Millerand No. 3. I. emelet jobbra.

2 darab

új nagy, kényelmes valódi marhabőrű, elsőrendű kiállításal készült fotój eladó. Cím: Oradea, Regele Ferdinand 16, emelet.

Egy sötétkék

női télikabát kisebb alakra eladó. Szabó J. Oradea, Str. Gheorghe Lazar No. 5.

Eladó

költözködés miatt sodronybetéttel ágycak, szalagarnitúra nagy tükrrel, ebédasztal, festmények, márvány mosdó, stb. Oradea, Str. Ciorogariu 15. földszint 1. balra. Megtekinthető délelőtt 10-től 1 óráig.

Alkalmazás

Házvezetőnőnek, bejárónőnek emenne özevgyasszony, vidékre is. Burikné, Oradea, Str. Turnatorului 7.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén
Oradea, Str. Regele Carol II. No. 8.